

Autópálya-építés újabb lendülettel

Készül a maroskecei csomópont

Fotó: Nagy Tibor

Az erdélyi A3-as autópálya maroskecei csomópontjánál újra megkezdődtek a munkálatok. Egy kolozsvári alvállalkozó vette át és folytatja a Straco cég által négy éve igencsak alulértékelt és elnyert munkálatot. Ottjártunkkor hangyaszigorral dolgoztak a teherautók az újranyitott építőtelepen. Az ígéret szerint két hónap alatt elkészül, így a Radnót–Maroskece szakaszt is átadhatják a forgalomnak.

Szer Pálósy Piroska

A súlyos hibákkal tarkított közbeszerzési eljárás, többrendbéli óvás, az árajánlatok újraértékelése, csődhelyzet, pénzügyi gondok, hatályát veszített építési engedélyek, azok megújítása és nem tudni még milyen okok lehetnek a háttérben, amelyek késleltették a Nyárádtó–Aranyosgyéres gyorsforgalmi út időben való megépítését.

Félpénzért vállalták – megnyerték

A médiában és a közösségi oldalakon folyó találgatások mellett hivatalos forrásból próbáltunk tájékozódni a felvállalt és nem teljesített

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje
IDEJÉBEN
megújítani előfizetését!
Ha előfizet,
BIZTOSAN
kézhez kapja
FÉLÁRON!
Telefon:
0742-828-647

A havi összeg alig húsz beavat- kozásra elegendő

A bürokrácia, valamint a csekély összegű finanszírozás miatt kevés fogorvos áll szerződéses viszonyban az egészségbiztosítási pénztárral, a Maros Megyei Fogorvosi Kamaránál nyilvántartott szakemberek mindössze egyharmada részesül havonta némi állami finanszírozásban, amit elsősorban gyerekek, illetve nehéz anyagi helyzetben élő idősek díjmentes kezelésére fordítanak.

5.

Az őserdő organistája

Organista az őserdőben – valóság vagy különleges álom? Induljunk el egy képzeletbeli túrára a Guineai-öböl partjáról Afrika belsejébe!

6.

Négy városban végez képesség- felmérő tesztet a Caritas

A teszt lehetőséget kínál az 1–42 hónap közötti kisgyermeknél az esetleges fejlődési lemaradás feltérképezésére, szükség esetén átfogó vizsgálat elvégzésére.

7.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküztletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Aktuális

Félrevezettek

Bodolai Gyöngyi

Sajnos tegnap sem tudunk meg többet arról, hogy akinek családi problémája vagy ügyes-bajos dolga van Magyarországon vagy szabadságra készült Görögországba, hogyan juthat a negatív teszt eredmények birtokába, amelyek lehetővé teszik a belépésüket a két országba, valamint a többibe is, ahol a sárga övezetbe sorolt Románia állampolgárai számára kötelezővé vált a Covid-19-teszt eredményének felmutatása.

Mára már nemcsak úgy tűnik, hanem valóság, hogy jól átvették az állampolgárokat azzal a listával, amelyet a szaktárca közzétett azokról az állami egészségügyi egységekről (névvel, címmel, telefonszámmal), ahol a külföldre utazóknak megcsinálják a tesztet. A Marosvásárhelyi Sürgősségi Klinikai Kórházban továbbra sem végzik el kérésre a tesztelést. Közleményükből kiderül, hogy akkreditált központként, a megyei klinikai kórház kivételével, a vidéki egészségügyi intézményeket is el kell látniuk. Keresik a lehetőségét annak, hogy növeljék a teljesítményüket, amit a közönség tudomására hoznak, amikor megtalálták. Pontos időpontot a megyei klinikai kórházban sem ígérnek. Továbbra is arra hivatkoznak, hogy a gyanús és a pozitív betegek ellátása az elsődleges. Nincs pénzalap, a kapacitások véges, a személyzet a végkimerülés határán van, úgyhogy egyelőre reménykedni is fölösleges. Az Orvosi, Gyógyszerészeti, Tudomány- és Technológiai egyetemen is határozottan visszautasítják

(Folytatás a 3. oldalon)

JÚLIUS
16., csütörtök
A Nap kel
 5 óra 46 perckor,
 lenyugszik
 21 óra 10 perckor.
 Az év 198. napja,
 hátravan 168 nap.

IDŐJÁRÁS
Napos idő
Hőmérséklet:
 max. 25°C
 min. 10°C

Isten éltesse!
 Ma VALTER, holnap ELEK és ENDRE napja.
ELEK: vitatott eredetű, a görög Alexiosz magyar megfelelője, más vélemény szerint azonban az ismeretlen eredetű régi magyar Velek személynévből származik.

VALUTAÁRFOLYAM
 BNR – 2020. július 15.

1 EUR	4,8406
1 USD	4,2942
100 HUF	1,3607
1 g ARANY	248,8638

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!
 Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében:
 Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám,
 2. emelet, 57-es iroda. Borbély Ernő,
 naponta 9-14 óra között, szombat – vasárnap zárva.
 Tel. 0742-828-647

Megyei hírek

Felfüggesztették a sürgősségi kórház akkreditációját

Az egészségügyi rendszer minőségét menedzselő hatóság (ANMCS) felfüggesztette a Maros Megyei Sürgősségi Kórház akkreditációját az ortopédiai klinikán tapasztalt higiéniai rendellenességek miatt. Az akkreditáció felfüggesztése a helyzet orvoslásáig, legtöbb hat hónapig marad érvényben. A kórház vezetésének a rendelet átvétele utáni öt munkanapon belül ki kell dolgoznia, és továbbítani kell az ellenőrző hatósághoz a hiányosságok és rendellenességek kiküszöbölésére vonatkozó tervet. Az akkreditáció felfüggesztése nem okoz zavart az egészségügyi ellátásban – áll a kórház szerkesztőségünkbe továbbított közleményében.

Betöltetlenül maradt középiskolai helyek

A Maros megyei tanfelügyelőség július 24-én, jövő hét péntekén hozza nyilvánosságra a nyolcadikot végzett diákok számítógépes elosztása után betöltetlenül maradt középiskolai helyeket. A kisérettségiről távol maradt, illetve a számítógépes elosztás során eredményeik függvényében egyelőre beiskolázatlanul maradt diákok július 24–30. között választhatnak a betöltetlen helyekből.

Iratkozás a pótérettségire

Hétfőn kezdődött, és július 24-ig tart a beiratkozás az őszi pótérettségire. A megmérettetések sorozata augusztus 24-én a románvizsgával kezdődik, 25-én a szaknak megfelelő kötelező tantárgyból, 26-án a választott tantárgyból, 27-én anyanyelvből vizsgáznak a pótérettségizők. A nyelvi és digitális kompetenciák elismertetésére augusztus 28-án, 31-én és szeptember 1-jén lesz lehetőség. Az óvások előtti ideiglenes érettségi eredményeket szeptember 2-án, a végső eredményeket 5-én hozzák nyilvánosságra, az első szesziohoz hasonlóan névtelenül, a vizsgázók kódszámának feltüntetésével.

Kövesdombi istentiszteletek délelőtt 10 órától

A marosvásárhelyi kövesdombi unitárius egyházközség vezetősége tisztelettel értesíti híveit, hogy a vasárnapi istentiszteletek kezdési időpontja júliusban és augusztusban – a nyári melegekre való tekintettel – délelőtt 10 óra – tájékoztatott Kecskés Csaba unitárius lelkipásztor.

Főszerepben az oroszánok

Július 18-án, szombaton délelőtt 11 órakor folytatódik a marosvásárhelyi állatkertben a hónap elején indított vakációs gyermekprogram. Az Ismerkedjünk meg az állatokkal! nevű foglalkozás főszereplői ezúttal az oroszánok. A résztvevők egyebek mellett megtudhatják, hogyan táplálkoznak és hogyan viselkednek a szabadban az állatok királyaként ismert nagyvadak.

Zárva marad az ócskapiac

A járványügyi helyzetre, azaz a koronavírusos fertőzések újbóli szaporodására való tekintettel továbbra is zárva marad a marosvásárhelyi ócskapiac – áll a marosvásárhelyi piacgazgatóság múlt heti közleményében, melyben megköszönik az érintettek megértését.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

Maroskece és Hadrév után Gerendkeresztúron Átadták a ravatalozót

Fotó: Nagy Tibor

Maroskece község mindhárom településére az elmúlt években európai uniós követelmények szerinti halottasházakat építettek. Így idéntől a gerendkeresztúriak is megfelelő helyszínen vehetnek végső búcsút szeretteiktől.

Szer Pálosy Piroska

A maroskecei és hadrévi halottasház átadását követte a gerendkeresztúri (képünkön), mindháromat az önkormányzat területére építették. A létesítményeket a törvényes elő-

írásoknak megfelelően tervezték, a vízellátás és áramszolgáltatás biztosított, mellékhelyiségeket, járművek részére parkolókat is kialakítottak. Idén január végétől használhatják a gerendkeresztúriak is a halottasházat, ezáltal régi óhajuk teljesült. A helyszín az ortodox és református temetőhöz egyaránt közel van, bármelyik felekezet hívei használhatják. Az önkormányzat saját költségvetéséből építették fel, 210.000 lejbe került. A ravatalozók kialakítását egyrészt a vonatkozó európai uniós törvények is megkövetelik, másrészt megfelelőbb környezetet nyújtanak a végtisztesség lerovásához.

Júliusban még kétszer Csihi-puhi történetek

Az Ariel színház megköszöni közönségének a kitartó érdeklődést.

Júliusban még kétszer látható a Csihi-puhi történetek című vásári bábjáték:

– 25-én, szombaton délelőtt 11 órától a mikházi Csúrszínház várja az előadásra a gyerekeket és a felnőtteket, a belépés ingyenes, foglalás nem szükséges, a maszk használata a felnőttek számára kötelező.

– 26-án, vasárnap délelőtt 10 órától az Ariel színház udvarán (Nyomda/Poligrafiei utca 4.) nézhető meg az előadás. A helyek száma korlátozott, telefonos foglalás szükséges a 0740-566-454 mobilszámon naponta 9–13 óra között. Belépés maszkkal lehetséges, a bejáratnál történő érintésmentes lázmérés és kézfertőtlenítés után. (Hat év alatti gyerekeknek a maszk viselése nem kötelező.) A jegyek ára egységesen 9 lej, a helyszínen, előadás előtt fél órával válthatók ki (előzetes telefonos foglalást követően).

Valódi vészhelyzet vagy politikai játszma? – az Erdély TV műsorán

Még tárgyalnak a karanténtörvényről, miközben a fertőzötték száma nő, és egyre kevesebb ország enged be Romániából érkező személyeket. A kormány még egy hónapra meghosszabbítaná a veszélyhelyzetet, a korlátozó intézkedések miatt, amelyek eddig sem tudták megállítani a vírus ter-

jedését. Hogy miért van erre szükség, és hogy mennyire politikai kérdés a vírus kezelése, kiderül csütörtök este 8 órától a **Mérlegen** legújabb adásában, ahol a meghívott Hegedüs Csilla, az RMDSZ szóvivője lesz. Követhető a műsor élőben az Erdély TV képernyőjén és Facebook-oldalán.

RENDEZVÉNYEK

Helyi termékek vására

A marosvásárhelyi Petry Látványműhely és Múzeum udvarán július 17-én, pénteken 8 és 19 óra között újra megtartják a helyi termékek vásárát. Az érdeklődők ezúttal is házi készítésű árucikkek – egyebek mellett helyi termelők-től származó, egészséges élelmiszerek – gazdag kínálatból válogathatnak.

Klasszikus zene szabadtéren

Július 16-án, ma 19 órakor a marosvásárhelyi Művészeti Szaklíceum Forradalom utca 9. szám alatti székelyének udvarán a Marosvásárhelyi Állami Filharmonia vonósnemekara és fúvósrészlegének tagjai lépnek közönség elé, koncertmester Roxana Oprea. Műsoron: Telemann-, Mendelssohn-Bartholdy-, Mozart-művek. 17-én, pénteken 19 órakor a felsővárosi református templom udvarán (1989. December 22. utca 49. szám) a Marosvásárhelyi Állami Filharmonia fúvósoktette hallgatható, különleges meghívottak: Sándor-Ágnes Klára (fuvola), Kostyák Márton Ákos (nagybőgő), Badi Miklós (ütőhangszerek). Műsoron: G. Donizetti-, I. Ketz-, S. Joplin-művek. Jegyek a filharmonia

jegyirodájában kaphatók csütörtökön 10 és 13 óra között. A megmaradt jegyek (összesen nem több mint 60 db) a hangverseny napján a helyszínen 18 és 18.30 óra között vásárolhatók meg. A járványügyi óvintézkedések értelmében a közönségnek az előadás kezdete előtt félórával meg kell érkeznie. Rossz idő esetén a hangversenyt egy későbbi alkalomra halasztják. A jegyek az elmaradt hangverseny időpontjától számítva három munkanapon belül válthatók vissza a filharmonia jegyirodájában. A koncerteken kötelező a védőmaszk viselése.

Kalitkában a madár – Marosvásárhelyen és Szovátán

A Maros Művészegyüttes július 22-én, szerdán 20 órától a Teleki Téka udvarán újra bemutatja Kalitkában a madár című néptáncelőadást. A nagyjéremű a műsor alatt kalotaszegi verbunkot, bogártelki legényest, küklömenti pontozót és szegényest, gyimesi, ördögösfüzesi táncokat, cigány ritmusokat, valamint csávási csingerelést is láthat. Jegyek a helyszínen kaphatóak, de előzetes helyfoglalás szükséges a 0753-277-155-ös telefonszámon. Július 24-én, pénteken szintén 20 órától a szovátai telep közönségét örvendezteti meg előadásával az együttes.

NÉPÚJSÁG
 ÖNÁLLÓ
 MAROS MEGYEI NAPILAP
 Kiadja az IMPRESS KFT.
 FŐSZERKESZTŐ:
 Karácsonyi Zsigmond
 LAPSZERKESZTŐK:
 Antal Imola
 Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antal Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálosy Piroska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasg.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
 A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9-15 óra, péntek: 9-14 óra között, szombat vasárnap: zárva.

642357800069
 ISSN 1220-3475 (print);
 ISSN 1584-3238 (online)

Iohannis: 30 nappal meghosszabbítjuk a veszélyhelyzetet

„Figyelembe véve a körülményeket, azt, hogy a betegek száma nem csökken, hanem tovább nő, 30 nappal meghosszabbítjuk a veszélyhelyzetet” – jelentette be Klaus Iohannis államelnök szerdán.

Csak azok a korlátozások maradnak hatályban, amelyek jelenleg is érvényben vannak. Nem vezetünk be más korlátozásokat, ugyanakkor sajnos nem lehet szó korlátozások feloldásáról – fejtette ki az elnök a Cotroceni-palotában adott sajtónyilatkozatában.

Hangsúlyozta: a járványhelyzet nem jó, szerdán is több mint 600 új esetet regisztráltak. Felszólította a lakosságot, hogy tartsa be az óvintézkedéseket, az emberek viseljék a védőmaszkot, és tartsák be a fizikai távolságot, mert így lehet megállítani a járvány terjedését. Leszögezte, nem lesznek olyan intézkedések, amelyek akadályozzák a gazdaságot.

„A kormány előkészítette, és a megfelelő pillanatban be fogja mutatni azokat a jogszabályokat és határozatokat,

amelyekkel gyakorlatba ültethető a gazdaság fellendítésére kidolgozott és bemutatott program. Rendkívül fontos a gazdaság fellendítése eme periódus után” – fejtette ki Iohannis.

Rámutatott ugyanakkor, hogy pénteken és szombaton részt fog venni az Európai Tanács ülésén, amelynek témája a gazdaság fellendítése.

„Nagyon fontos Románia számára, hogy minél nagyobb összeget kapjon a gazdaság fellendítésére, ezért ott fogok küzdeni az országot képviselő csapattal együtt” – tette hozzá az államfő.

Ezt megelőzően Klaus Iohannis megbeszélést folytatott a Covid-19-járvány kezeléséről Ludovic Orban miniszterelnökkel, Raluca Turcan miniszterelnök-helyettesével, Marcel Vela belügyminiszterrel, Nelu Tătaru egészségügyi miniszterrel és Raed Arafattal, az országos katasztrófavédelem vezetőjével. (Agerpres)

A Trianon-törvény ügyében

Elutasította az alkotmánybíróság az államfő óvását

Nem sérti a román alaptörvényt a trianoni békeszerződés évfordulóját ünnepnappá nyilvánító törvény, amelyet májusban szavazott meg a képviselőház – állapította meg szerdán az alkotmánybíróság.

A törvény ellen Klaus Iohannis államfő emelt alkotmányosági óvást, arra hivatkozva, hogy sérti a hatalmi ágak szétválasztásának alkotmányos elvét, valamint a diszkrimináció tilalmát és a polgárok jogegyenlőségét garantáló előírást, és inkább politikai nyilatkozat, mintsem egy jogokat és kötelezettségeket meghatározó jogszabály.

Az alkotmánybíróság szavazattöbbséggel – sajtóértesülések szerint 5-4 arányban – megalapozatlannak ítélte az elnök óvását, s megállapította: a kihirdetésre váró jogszabály kifogásolt előírásai nem sértik az alkotmányt. A testület döntése megfelelően és kötelező érvényű.

Az államfőnek az alkotmányosság óvásaon kívül elvileg lehetősége van egy alkalommal megfontolásra visszaküldeni a parlamentnek az általa kifogásolt tervezeteket, de másodszor már nem tagadhatja meg kihirdetését, akkor sem, ha a parlament nem hajtotta végre az általa javasolt módosításokat. A képviselőház által május 13-án nagy többséggel – 21 ellensza-

vazattal és 25 tartózkodással – elfogadott jogszabály értelmében a kormánynak és a helyi hatóságoknak gondoskodniuk kell arról, hogy június 4-én – az első világháborút lezáró, Magyarországot területe kétharmadától megfosztó békeszerződés évfordulóján – kitűzzék a köztereken Románia nemzeti lobogóját.

A törvény felhatalmazza az állami és helyi hatóságokat, hogy logisztikai vagy költségvetési támogatást nyújtsanak a trianoni szerződés jelentőségét tudatosító tudományos, oktatási, kulturális rendezvények megszervezéséhez, amelyekről a közszolgálati médiának is be kell számolnia.

A törvényhozók arra számítottak, hogy az államfő kihirdeti a törvényt a Trianoni szerződés századik évfordulója előtt. A tervezetet kidolgozó Titus Corlăţean szociáldemokrata szenátor úgy értékelte: a törvény kihirdetésének megtagadása nemzetellenes gesztus volt Iohannis részéről, amelynek „meg fogja fizetni a politikai árát”. A volt külügyminiszter Szijjártó Péter magyar külgazdasági és külügyminiszter május 26-i bukaresti látogatásával hozta összefüggésbe azt, hogy Iohannis nem hirdette ki a centenárius előtt a Trianon-napot Romániában ünneppé nyilvánító törvénytervezet. (MTI)

Pandémon

Globalitikusok – akikben minden globális, a gondolattól a pocakig és ülepig – azt mondják, hogy a világ egyetlen nagy falu. Másfelől számtalanszor arra biztattak bennünket, elvetemült világ- és Európa-járókat, hogy bátran mondjunk le távol-keleti vagy dél-arabiai, tűzföldi álmainkról, részítsük előnyben a hazai falusi turizmust. Ebből következően – hurrá – akkor vagyunk néhány ezren, millióan, akik a világ-faluturizmus híveivé szegődnénk.

A dolog persze feltételes módot kíván, ugyanis az az akadályos, amelyet az egyes államok és törvényhozások felállítanak, már-már lehetlenné teszi, hogy ebbéli vágyainkat bár mérsékelten kielégíthessük. A vesztegár arra int, hogy hátrébb az agarakkal és akarattal, itthon nézzünk szét.

Elsőként persze az ember a hazai tengerpartra gondol, amely minden évben az előrejelzések, a reklámsajtó szerint gyökeresen megújult, floridázott, kaliforniázott a holszezon, a hosszúkásan elnyúló és viharos telek után, ezen a nyáron eldorádó lesz Mamaia és eufória lesz Eforia (Nord, sőt az egykori Vasile Roaită-Sud is), Neptun-Venus-Uranus hatvankét holdjával (ilyen elterültségű ugyanis a homokpartja) stb. Aztán kiderül, hogy ugyan de-hogy, a régi rossz szokások, beidegződések, csalások és pénz-sóvárgás marad, eldorádó helyett csak Eldu Raduval találkozhatunk, aki ócska trükkjeivel az utolsó garasunkat is eldulajdonítja. Ráadásul járnak az ellenőrök, akik a kötelező távolságtartás betartatásán ügyködnek, miközben ott játsszák ki a szabályokat-tilalmakat az ügyeskedő regátiak és köztársaságpártiak, ahol csak lehetséges. A távolságtartás pedig akár még hasznos is lehet verekedő házaspárok és becsipett korcsmatöltelékek esetében.

Aztán szóba jöhetnek nyaralásra a hegyi üdülők, divatos és látszólag elfelejtett fürdőhelyek Szovátafürdőtől Pofajfürdőig. Mind-mind zsúfi, ugyanis mindenki ugyanazon elfuttatás mentén jutott arra a következtetésre, hogy itt van a közelben, lehet, hogy olcsó, lehet online szállást foglalni stb. stb. Lehet, hogy szerencsénk van, lehet, hogy rajtavesztünk. Lutri az élet, lutri a nyaralás. Amilyen szerencsénk van, nem

a mi számunkat húzzák ki, hanem a fogunkat egy szombat esti kibírhatatlan fájdalom végén. Közben még a vírus is mutálódhat. Átköltözik az egyik világrészről a másikba. Ő bezeg akadálytalanul utazhat, terjeszkedhet. Mutáns, nem migráns.

Volnának azok, akik hétvégi házzal rendelkeznek, ahová eddig is kijártak a szerencsés, a honnyaralós népek, amikor csak lehetett, amikor volt benzin és járhatók voltak az utak. Ott mindig akad javítanivaló, önhajszolásra kiváló alkalmak. Valamint felmérhetjük a jó szomszédok és a medve okozta kis

figyelmességeket.

A többiek számára marad az otthon, amelynek szépítése, csinosítása, átrendezése sohasem késő. Vethetünk új (használt) fote-

Csütörtöki kimerítő

– Sebestyén Mihály rovata –

leket, kávézóasztalkákat, annak ellenére, hogy az orvos sok járást és kávémegvonást rendelt el. Rendelhetünk új laptopot, amelyet fiaink-leányaink, ájti ismerőseink felspéciznek, vásárolhatunk okostévé, aminek segítségével a hold túlsó oldalát is megtekinthetjük egy kattintással, ha már az **innen-cső** oldalát unjuk. Tehetünk laminált padlót az összekaristoltt régi parkett helyett, bemehetünk a kínai boltokba, ahol olyan szőnyegeket választhatunk, amelyek perzsául hatnak, de tulajdonképpen az összegyűjtött ásványvizespalackok átszelidített csavaros kupakjaiból szőtték teher- és műhelyhajókon szorgalmas délkelet-ázsiai hangyák és pókok.

Kertészkedhetünk, telerakhatjuk balkonjainkat szebbnél szebb délszaki virágokkal, és kertészeti útmutatókat bújhathunk. Vagy legrosszabb esetben regényt írhatunk, csak arra ne számítsunk, hogy valahol közönség előtt be is fogják nyilvánosan mutatni, mert Pandémia tündér irigy és gonosz, megfoszt a szembedicséret, a százas példányszámban dedikálás és a közös fenyképezés, a tévéhíradónak nyilatkozás büvös-bűnös üzelmeitől...

Itt fejeztem volna be, amikor a felettes énem reám förmedt, ugyan öcsi, kit érdekel manapság a kulturális hír! A hírek arról szólnak, hogy hányan, hol, mikor, mennyire tragikus-

Ország – világ

Szeptember 10-ig meglesznek a táblagépek

Az oktatási minisztérium által vásárolt 250 ezer táblagépet és laptopot legkésőbb szeptember 10-éig eljuttatják az iskolákba – jelentette be szerdán a World Vision Alapítvány által szervezett online konferencián Monica Anisie tanügyminiszter. A tárcavezető az értekezleten kifejtette: a tanügyi rendszer nem volt felkészülve az online oktatásra. Kérdésre válaszolva elmondta: készek akár az iskolák szintjére leengedni annak eldöntését, hogy a helyi járványügyi helyzet függvényében mikor, milyen típusú oktatási formát vezetnek be. A miniszter szerint szakemberekkel folytatott megbeszéléseken arra a következtetésre jutottak, hogy az óvodai és elemi oktatásban az órákat lehetőleg klasszikus formában, az osztályteremben kellene tartani. (Agerpres)

Ebédjegy rászorulóknak

Ebédjegyet kaphatnak a 704 lejes minimális szociális nyugdíjra jogosult, 75 évnél idősebb személyek – jelentette be szerdai Facebook-bejegyzésében Violeta Alexandru munkaügyi miniszter. A 180 lej értékű elektronikus kártyákkal a rászorulók meleg ételt vásárolhatnak az erre kijelölt egységekben – közölte a tárcavezető. A 130 millió eurós program költségeit európai alapokból fedezik. A voucherok kiosztása és kezelése a polgármesteri hivatalok feladata lesz. Év elején mintegy 900 ezer olyan személyt regisztráltak, aki a 704 lejes minimálnyugdíjból élt. (Agerpres)

300 lejre nőhet

a gyermekpénz összege

Az alkotmánybíróság szerdán úgy határozott, hogy alkotmányos a gyermekpénz megkésztetését augusztus 1-jéig elhalasztó 2020/2-es sürgősségi kormányrendelet hatályon kívül helyezéséről szóló törvény. A parlament által elfogadott törvény elutasította a kormány által elfogadott 2020/2-es sürgősségi kormányrendeletet, amely február 1-jéről augusztus 1-jére halasztotta a gyermekpénz megduplázását. Az alkotmánybíróság megalapozatlannak tartotta és elutasította a kormány által benyújtott kifogást, és megállapította, hogy a 2020/2-es sürgősségi kormányrendelet elutasító törvény alkotmányos. A döntéssel az alkotmánybíróság szabad utat ad a 2–18 éves korosztálynak járó gyermekpénz megduplázásának, az összeg így 300 lejre nő. A képviselőház június 3-án, törvény révén utasította el a 2020/2-es sürgősségi kormányrendeletet. (Agerpres)

Lezárták

a diaszpóratüntetés ügyét

A Szervezett Bűnözés és Terrorizmus Elleni Ügyészség (DIICOT) lezárta az augusztus 10-ei diaszpóratüntetés ügyét mind a csendőrség vezetői ellen indított eljárás, mind az államcsínyre vonatkozó feljelentés tekintetében – írja az intézmény szerdai közleményében. A döntés következtében mentesülnek a vádak alól Gheorghe Sebastian Cucos ezredes, a román csendőrség volt első helyettese; Laurentiu Cazan őrnagy, a bukaresti csendőr-főkapitányság korábbi vezérigazgatója; Cătălin Sindile ezredes, a csendőrség korábbi vezetője; Mihai Dan Chirică rendőrfőbiztos, a belügyminisztérium prefektusokkal való kapcsolattartásért felelős államtitkára. A tüntetőkkel szembeni csendőri beavatkozásra vonatkozó ügyet a katonai ügyészség hatáskörébe utalták. (Agerpres)

Félrevezettek

(Folytatás az 1. oldalról)

az érdeklődőt, és a közegészségügyi igazgatósághoz iránnyitják.

A legtöbb helyen megoldásként az engedélyezett magánlaboratóriumokba iránnyitják az érdeklődőt, amelyek a minisztérium által közzétett listán a központjuk szerinti városnál szerepelnek. Marosvásárhelyi kirendeltségük-nél többnapos várakozási idő után végzik el a mintavételt, és közölnek eredményt, amit helyenként már csak augusztusra vállalnak. Ily módon a Magyarország által kért két egymást követő teszt (48 órán belül adják ki az eredményt egy tesztre) nem vagy nagyon nehezen kivitelezhető. A kiadásokról nem is beszélve. Például egy kétgyermekes családnál négy személyre a nyolc teszt egy vagyona kerül, amihez hozzá kell még számítani az angolra vagy a magyarra fordítás költségét.

Feltevődik a kérdés, hogy milyen hitele van a kormánynak, hogyan hihetünk az egészségügyi szaktárcának, ha így félrevezette, lehetlenné tette a helyzetét azoknak, akik külföldre szeretnének utazni. Mintha elítélendő lenne, hogy görögországi üdülésre, szabadságra megy egy olyan család, amely két-három gyermekkel – köztük képesítőzők vagy érettségizők – egy erkély nélküli tömbházlakásban vészelte át a karantén időszakát. Ugyanakkor azokról se feledkezzünk meg, akik betegség, kezelés, beütemezett műtét miatt keltek volna útra Magyarországra, és itthon rekedtek. Vajon hol a határ, ameddig a lakosság bizalmával vissza lehet élni? A félrevezetés helyett sokkal becsületesebb lett volna bevalani, hogy képtelenek megoldani a helyzetet.

Készül a maroskecei csomópont

(Folytatás az 1. oldalról)

munkálatok kapcsán. Amint a Brassói Regionális Útügyi Igazgatóság sajtószóvivője, **Elekes Róbert** kifejtette, a Straco Grup Kft. pénzgondjainak oka mindenképp a közbeszerzési eljárás során az átlaluk alulértékelt árajánlat. A Közúti

Infrastrukturát Kezelő Országos Társaság (CNAIR) megvalósíthatósági tanulmánya szerinti összeg kevesebb mint feléért, 48%-áért vállalta, így nyerhette meg a Straco a licitet, az eredmény pedig önmagáért beszél.

A Maroskece – Aranyosgyéres 21+500 km – 37+191 km közötti 3.

szakasz közbeszerzési eljárását a Straco Grup Kft. – Specialist Consulting Kft. – Total Road Kft. társulás 280 millió lejért nyerte el, de időközben a cég csődhelyzete miatt pénzügyi zárlatot rendeltek el. Az országos útügyi igazgatósággal aláírt szerződés értelmében a munkálatot 2016 májusában kezdték volna

el, az átadási határidő pedig 16 hónap lett volna, de tavaly óta alig néhány százalékot teljesítettek a vállalásból.

Ovidiu Marian Barbier, a Közúti Infrastrukturát Kezelő Országos Társaság vezérigazgató-helyettese szerint rendkívül fontos ez a munkálat, mivel a Radnót – Maroskece 18 kilométeres autópálya-szakasszal való összeköttetést biztosítja, amellyel az Astaldi–Max Boegel társulás 95%-ban elkészült.

Amint kifejtette, ha a jelenlegi ütemben dolgoznak, számításaik szerint két hónap alatt elkészül a csomópont. A Maroskece – Aranyosgyéres közötti 15,7 kilométeres szakasz – beleértve a csomópontot – építését a Straco cég nyerte el, a munkát 2016-ban elkezdték, de nem volt látványos a haladás, jelenleg csupán az összmunkálat 32%-ánál tartanak. Az országos útügyi igazgatóság vezetősége fokozott figyelemmel kíséri a munkálatokat, az időben való kifizetést és az építő gondjait, hogy fennakadás nélkül folytassák a tevékenységet, és ezúttal időben átadhassák – hangsúlyozta a vezérigazgató-helyettes.

A Radnót – Maroskece 3+600 km – 21+500 km közötti 2. szakaszt az Astaldi SPA – Max Boegl Romania Kft. – Astalrom Rt. – Consitrans Kft. társulás nyerte. A szerződés

szerint a 438 millió lej értékű munkálat megkezdése 2016 májusa, befejezése 16 hónap lett volna.

Csődhelyzet, óvások, átütemezések...

2015-ben a Straco Grup Kft. ügyvezetői több mint kétféle lejes adósságot halmoztak fel az állammal szemben, a Szervezett Bűnözés és Terrorizmus Elleni Igazgatóság (DIICOT) adócsalással vádolta meg őket, majd a tartozásaik miatt csőd-eljárás indult a cég ellen. Ennek ellenére ugyanabban az évben három versenytárgyalást is megnyertek. Ez lehet az egyik magyarázat a Maroskece – Aranyosgyéres szakasz építésének lassú ütemére, a másik pedig a be nem tartott ütemtervek miatt a finanszírozás csökkentése, a gyakori átütemezés.

2015 januárjában az Országutak Infrastrukturáját Kezelő Hatóság a Radnót – Maroskece szakasz építését a társulásként pályázó Straco cégnek ítélte, ezt azonban megóvták. Március 16-án az óvásokat elbíráló országos bizottság helyt adott a fellebbezésnek, és elrendelte az ajánlatok újraértékelését, de ezt a döntést is megóvták a fővárosi táblalabíroságon. Többszöri halasztás után elfogadták az óvásokat elbíráló bizottság döntését, és újraszámolták a versenytárgyalás ajánlatait, mindez azonban folyamatos késlekedést jelentett.

Fotó: Nagy Tibor

Elkezdődött a felvételi

Többszörös túljelentkezés a Művészeti Egyetemen!

A vírus okozta helyzet az élet szinte minden területén új kihívások elé állít bennünket, és ez hatványozottan érvényes a tanintézetekre. A Marosvásárhelyi Művészeti Egyetemen e héten kezdődtek el a felvételi vizsgák, amelyek – az ismert szituáció miatt – idén rendhagyó módon, online folynak, de az öröme öröm is vegyül: a felvételire jelentkezők száma idén megközelítette a kilencvenes évek elején felvételizni vágyók lélekszámát, az intézmény magyar karán egy-egy helyre többszörös a túljelentkezés. A részletekről dr. Balási András, a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem rektorhelyettese számolt be.

Kaáli Nagy Botond

– Ezekben az időkben, amikor minden iránt lankad a figyelem, a

körülményekhez képest igen jó eredménynek tartom a sokszoros túljelentkezést. Az egyetem magyar karán, alapképzésre színész szakra hatvanegyen, bábszínész szakra húszan, audiovizuális kommunikáció – forgatókönyv- és reklámírás, média szakra tizenegyen, látványtervezés szakra heten, teatrológia szakra nyolcan, zene szakra pedig heten felvételiztek, miközben színész szakon hét állami és öt fizetéses, a többi szakon hat állami és hat fizetéses helyet tudunk biztosítani. A magiszteri képzésre színész szakon tizenhat, művelődésszervezés-impreszárió szakon kilenc, művészetek és új média szakon hat, korszerű zenei koncepciók szakon pedig kilenc felvételizőnk van, ezen szakok esetében hét állami és öt fizetéses helyet biztosítunk. A vizsgák ez évben online zajlanak, ezért is tart a folyamat ilyen sokat – a hét közepétől vasárnapig. Ez számunkra is teljesen új kihívást jelent, át kellett írunk az összes szabályzatot, és a vizsgafolyamat is sokkal több időt vesz igénybe.

– *Szinte el sem tudom képzelni, hogyan lehetséges felvételizni színész szakra online...*

– Majdnem ugyanúgy történik minden, mint élőben. A jelentkezők az első szakaszra elküldték a tőlük kért dolgokat, felvételeket, például a kötelező versmondást, ezt követi majd a mozgás, illetve a hang felmérése. A tanárok kidolgozták, hogy mindez milyen formátumban kell legyen, mit kell megcsinálnak. Ennek egyik részét elküldték, a másik részét pedig élőben, bejelentkezve folytatják – a színész szak esetében. Mással egy kicsit egyszerűbb. A látványtervező szakon például a jelölt elküld egy mappát, abból már sokat megtudunk, a második szakaszban pedig úgymond megvédi a mappát, a munkáit. Ráadásul itt minden egyes alkotás esetében eredetiségi nyilatkozatot kellett kitölteni.

– *És például a teatrológia, illetve az olyan szakok esetében, ahol szintén elméleti vizsgák vannak, mindez hogyan történik?*

– Ott dosszié van. Többek között írniuk kellett, az írásokat elküldték, a teatrológián beszámít az érettségi jegy, média szakon beküldenek megadott fotókat, kisfilmet, valamint mindazt, amit a felvételire előre kértünk. A záróvizsgákat is így oldottuk meg.

– *Ez a helyzet számotokra is teljesen új...*

– Tanáremberként mindez nagyon nehéz. Nem az átállás okozott problémát, az csak melő. Ami szomorú, hogy valahogy a lélek vesz ki az egészéből. Az egymásra figyelem. Ez pontosan olyan, mint amikor áttértünk a nyomtatott sajtóról az elektronikus sajtóra. Nekem, aki régivágású vagyok, még mindig hiányzik, hogy megfogjam az újságot, hogy lapozzak benne, hogy letegyem, tudom, melyik rovat hol van benne, ki írja, apróhirdetés, ki halt meg satöbbi. Most nem tudom, hogy ki van a vonal másik felén, nincs valódi interakció. Arról nem is beszélve, hogy egy tangót hogyan lehet online megtanítani...

– *Ez igaz, de legalább sikerült megszerveznetek, és nem maradt el a felvételi.*

– Igen, sikerült, sok-sok gyűléssel, utánajárással, és még zendülés sem volt. A színész szak esetében a kilencvenes évek eleji számokra emlékeztem a jelentkezők sokasága, ez annak is köszönhető, hogy jó nevek indítanak osztályokat – például Harsányi Zsolt és B. Fülöp Erzsébet –, és ez sokat számít, elterjed a hír. Ezt már a felkészítőkön is visszaigazolták. Az online felvételre való felkészítők esetében tanakodtunk, hogy legalább a második forduló legyen élő, de látod, mi történt. Sokan jöttek volna külföldről, Magyarországról, Kárpátaljáról, Felvidékről, Vajdaságból, de a jelenlegi körülmények között nem engedték őket a szülőik, így mégis jó ötletnek bizonyult az online felkészítő. Megtanultuk az online oktatási folyamatokat, de, mint mondtam, nem ez a szerencsés megoldás. Én még egy informatika-óráról sem tudom elképzelni, hogy jobb legyen online, mint élőben...

Fotó: Nagy Tibor

Romániában meghaladta a tízezret az ismert aktív esetek száma

Romániában az elmúlt 24 órában ismét több mint 600 új koronavírus-fertőzést diagnosztizáltak, így szerdán meghaladta a tízezret az azonosított aktív esetek száma.

A stratégiai kommunikációs törzs szerdai jelentése szerint az utóbbi 24 órában minden korábban több, 18.440 teszt kiértékelése nyomán 641 új fertőzöttet azonosítottak, ezzel 34.226-ra emelkedett a járvány romániai megjelenése óta regisztrált fertőzések száma. Közülük 22.049-et gyűjtöttek nyilvánítottak, az utóbbi napon elhunyt 21 fertőzöttel pedig 1952-re emelkedett a járvány romániai áldozatainak száma.

A jelenleg nyilvántartott 10.225 aktív koronavírusos eset közül 2106 tünetmentes fertőzöttet tíz nap után miniszteri rendelet alapján, 727 fertőzött pácienst pedig saját kérésére engedtek ki a kórházból.

Romániában a járvány első, áprilisi tetőzésekor 356 esetig emelkedett a napi új megbetegedések kéthetes átlaga. Ez a mutató június elejéig 165-re csökkent, azóta pedig az óvintézkedések lazítása nyomán újból növekedésnek indult. Most már az utóbbi két hét adatai alapján a napi 467 megbetegedés számít átlagosnak, de az utóbbi héten a napi új esetszám már négy alkalommal is meghaladta a 600-at.

A hatóságok július elején elhalasztották a tervezett további lazításokat: nem nyitottak ki a vendéglátóhelyek zárt terei, zárva maradtak a mozik és színházak. (MTI)

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Menyhárt Borbála

Megyénkben a fogorvosok egyharmadának van szerződése a biztosítópénztárral

A havi összeg alig húsz beavatkozásra elegendő

A bürokrácia, valamint a csekély összegű finanszírozás miatt kevés fogorvos áll szerződéses viszonyban az egészségbiztosítási pénztárral, a Maros Megyei Fogorvosi Kamaránál nyilvántartott szakemberek mindössze egyharmada részesül havonta némi állami finanszírozásban, amit elsősorban gyerekek, illetve nehéz anyagi helyzetben élő idősök díjmentes kezelésére fordítanak. A biztosítópénztártól érkező havi összeg mintegy húsz beavatkozásra elegendő – hangzott el a Studium-Prospero Alapítvány székhelyén a napokban megtartott sajtótájékoztatón, ahol a mintegy százhatvan, Maros megyében dolgozó, magyar anyanyelvű fogorvos elérhetőségét tartalmazó szaknévsort ismertették.

Menyhárt Borbála

Amint arról nemrég beszámoltunk, a magyar páciensek tájékozódását segítő kiadványban megtalálható településekre lebontva az ott rendelő magyar anyanyelvű vagy magyarul is beszélő fogorvosok rendelójének a neve, címe és telefonszáma, de az is, hogy közülük kik azok, akik szerződéses viszonyban állnak az egészségbiztosítási pénztárral, és az amúgy szűkös anyagi keret függvényében gyerekeknek, illetve hátrányos helyzetű nyugdíjasoknak el tudnak végezni bizonyos beavatkozásokat díjmentesen. Mindemmellett a fogorvosi szaknévsor külön útbaigazítást nyújt a pácienseknek, hogy hová fordulhatnak abban az esetben, ha az általános fogászati ellátás mellett szájszészeti beavatkozásra, fogbeültetésre szorulnak, illetve a szülőknek, hogy hol működik gyerekfogászat, illetve hová vihetik gyermekeiket, ha fogszabályozásra van szükségük – ismertette a Studium-Prospero Alapítvány által összeállított legújabb kiadványt dr. Vass Levente, az alapítvány ügyvezető elnöke. Az eseményen mindemmellett szó esett a járványügyi helyzet okozta nehézségekről, illetve a rendszerbeli hiányosságok-

ról, amelyekkel a fogorvoslásban dolgozók szembesülnek. Az állam „levette a kezét” erről a szakterületről

Márton Csongor fogorvos, a Maros Megyei Fogorvosi Kamara titkára rámutatott, a pályakezdő fiataloknak nincs könnyű dolguk, hiszen ez a szakma teljesen privatizált, az állam gyakorlatilag levette róla a kezét. Egy kezdő fogorvosnak nem egyszerű elindulni ezen a pályán, ha nincsen szülői háttér, esetleg fogorvos szülő, aki már a pályán van.

Mint mondta, a fogorvosok a járvány idején sem részesültek semmiféle állami támogatásban, nekik kellett fedezniük az új helyzetben felmerülő pluszkiadásokat, mint pl. a megfelelő védőfelszerelés beszerzése, illetve a fokozott óvintézkedések biztosításával járó egyéb költségek. Lapunk érdeklődésére, hogy van-e valóság alapja a közönségi oldalakon felröppent híreknek, miszerint egyes rendelőkben a kezelési díj mellett pluszösszegeket számolnak fel azon a címen, hogy védőfelszerelést kell vásárolniuk, Márton Csongor kifejtette, voltak rendelők, ahol így jártak el, ellenben a magyar kollégákkal rendszeresen konzultálnak, és azt tapasztalják, hogy mindenikük próbál minél etikusabban eljárni annak érdekében, hogy ne terhelje a pácienseket. Ebben a nehéz helyzetben ugyanis azok a páciensek keresik fel a rendelőket, akiknek halaszthatatlan problémáik vannak, feltétlenül szükségük van a kezelésre, és sokan nem tudnák kifizetni a pluszdíjakat.

A járvány előtti áraknak a többszörösébe kerül a fogyóanyag

Száva Hunor, Dózsa György közszélegen dolgozó fogorvos rámutatott: amikor a fogorvosi rendelőknek ideiglenesen fel kellett függeszteniük a tevékenységüket a járvány terjedése miatt, a fő probléma, amivel szembesültek, az volt, hogy alig lehetett kapni megfelelő védőfelszerelést. Akik a letelejésük után újraindultak, azok jóval drágábban jutottak hozzá azokhoz a felszerelésekhez, fogyóanyagokhoz, amelyek elengedhetetlenek a biztonságos működéshez. Habár mára valamelyest csökkentek az árak, a járvány előtti időszakhoz képest még min-

dig többszörös áron szerzik be a fogyóanyagokat, illetve az egyes be rendezéseket.

– A kesztyű például, ami egy alapfogyóanyag, jelenleg is háromszorosa az eddigi árának, a maszk pedig ötször többbe kerül, mint a járvány előtt – jegyezte meg a fogorvos. **Hat éve nem frissítették a finanszírozási összegeket**

Dr. Vass Levente kérdésére, hogy mekkora a maximális összeg, amit kaphatnak a pénztárral szerződéses viszonyban álló fogorvosok, amiből havonta gazdálkodhatnak, Száva Hunor rámutatott, az elmúlt 6 évben nem voltak frissítve a biztosítópénztár által alkalmazott árak, holott azóta a fogyóanyagoktól a különféle felszerelésekig mindennek emelkedett az ára, így a rendelőkben alkalmazott díjszabások sincsenek a hat évvel ezelőtti szinten.

– Az egészségbiztosítási pénztártól kapott keretet a kollégák nagy része a gyerekek kezelésére fordítja, illetve néhány nehéz helyzetű nyugdíjas megsegítésére. A szerződésünk most feljogosít arra, hogy a 18 éven felüli pácienseknek is tudjunk bizonyos típusú kezeléseket fi-

nanszírozni, de az egyhavi keret annyira szűkös, hogy valójában alig mintegy húsz beavatkozásra elegendő. A minimális összeg 1600–1700 lej körül van, ez az alap, amit megkap egy városi környezetben dolgozó általános fogorvos. Ehhez képest a vidéken dolgozó fogorvosok kapnak egy ötvenszázalékos pluszt, a szakorvosok további húsz százalékot, és negyven százalékot a főorvosok. Tehát az alapösszeg több mint kétszeresét is megkaphatja egy vidéken dolgozó főorvos – hangsúlyozta. A Dózsa György közszélegen rendelő szakember hozzátette, mindemmellett a pénztárral szerződéses viszonyban álló fogorvosoknak azzal is számolniuk kell, hogy késve kapják meg az amúgy is csekély összegeket a pénztárról, például egy július 9-én elvégzett beavatkozás ellenértékét a következő hónap 20-a után térítik meg.

– Általában ez nem okoz nagyobb fennakadást a szakmabelieknek, viszont a jelenlegi helyzetben, amikor több hónapos szünet után indították újra a tevékenységüket, egy előfinanszírozás sok kollégának jól fogott volna – fűzte hozzá. **Bürokrácia és csekély összegek**

A Népiújság kérdésére, hogy a szaknévsorban szereplő 160 magyar fogorvos közül hányan állnak szerződéses viszonyban a biztosítópénztárral, Száva Hunor elmondta: holott országos viszonylatban Maros megye a legtöbb ilyen szerződéssel rendelkező megyék közé tartozik, a Studium-Prospero Alapítvány által kiadott Maros megyei fogorvosi szaknévsorban szereplő mintegy 160 fogorvosnak alig negyede áll szerződéses viszonyban a biztosítópénztárral. Hargita és Kovászna megyében még csekélyebb azoknak a fogorvosoknak a száma, akik vállalkoznak erre.

Márton Csongor hozzátette, a Maros Megyei Fogorvosi Kamara nyilvántartásában szereplő mintegy hatszáz magyar, illetve román fogorvos közül valamivel több mint 180-an, tehát a szakembereknek alig egyharmada áll szerződéses viszonyban a pénztárral. Mint mondta, ő maga sem élt ezzel a lehetőséggel, éppen amiatt, mert óriási a bürokrácia és csekély az az összeg, amiért mindezt végig kell csinálni.

– A visszajáró pácienseim gyerekeinek a kezelését inkább elvállalom ingyen, minthogy előkészítsem azt a papírtömeget, amely a szerződéskötéshez szükséges – jegyezte meg.

A megyei fogorvosi kamara titkára úgy véli, az egészségbiztosítási pénztár által alkalmazott összegek egyáltalán nincsenek összhangban a mindennapi valósággal, ezért a biztosítópénztár az olyan döntések előkészítésében, mint a finanszírozási összegek meghatározása, ki kellene kérje azoknak a gyakorló fogorvo-

soknak a véleményét, akik nap mint nap a szakmában dolgoznak, és tisztában vannak azzal, hogy egy magánkabinetben milyen díjszabások vannak, mibe kerülnek az anyagok, illetve mire elég az összeg, amit finanszírozásként biztosítanak.

Sok gyerek nem jut hozzá a fogorvosi ellátáshoz, ha az nem ingyenes

Dr. Vass Levente szerint a tapasztalat azt mutatja, hogy a családorvos- és fogorvosválasztásnál az a legfontosabb szempont, hogy közel legyen a lakhelyhez vagy a munkahelyhez. Ezért a szaknévsor segítheti a fiatal pályakezdőket, hogy tájékozódjanak, hol van olyan település, ahol nincs magyar fogorvos, és ahol esetleg érdemes lenne rendelőt nyitni.

– Fontos szempont, hogy egyetlen gyerek se maradjon fogorvosi ellátás nélkül amiatt, hogy a szülőnek nincsen lehetősége elvinni a szomszéd faluba vagy éppen a városba. A képviselőház egészségügyi bizottságának a titkára hangsúlyozta, törvényhozóként feladatuknak tekintik, hogy mindent megtegyenek annak érdekében, hogy az elkövetkező néhány évben növekedjen a biztosítópénztár által a fogorvosoknak juttatott havi összeg, amely jelenleg kevesebb mint harminc beavatkozásra (nem páciensekre) elegendő. Sokszor egy bizonyultabb fogtömésre sem elég az a 94 lej, amit egy beavatkozásra fordítani lehet – világított rá a szakpolitikus, aki szerint az összegek 170 százalékos emelésére volna szükség ahhoz, hogy a szakembereknek megérje szerződést kötni a biztosítópénztárral.

Amennyiben ez megtörténne, lehetőség adódna föltérképezni a vidéki településeken élő gyerekek fogainak az állapotát, és akár preventíven ellátást biztosítani számukra.

Ennek kapcsán Száva Hunor megjegyezte, volt egy másfél éves időszak, amikor elmaradt a biztosítópénztártól a finanszírozás, és abban a periódusban hihetetlenül sokat romlott a gyerekek fogainak az állapota.

– Hiába ajánlottuk fel, hogy hozzák el a gyerekeket, mert megoldjuk, a magyar ember nem szeret tartozni, nem szereti az ingyent. A szülők várták, hogy ismét legyen keret az ingyenes beavatkozásokra, de sok esetben már késő volt – számolt be a tapasztalatokról a szakember. Kollégája véleményéhez csatlakozva Márton Csongor hozzátette: amennyiben az állami finanszírozás megfelelő lenne, ellenőrizhetőbbé válna a gyerekek fogainak az állapota, mert eljőnének a szakemberhez azok is, akik egyébként nem tudják megengedni maguknak, hogy kifizessék a kezelés árát – mutatott rá a fogorvosi kamara titkára.

Fotó: Nagy Tibor

Az emberi szükségletek és a spiritualitás

Bogdán Emese

Milyen igények és szükségletek irányítják az emberi tevékenységet? Abram Maslow, a XX. század egyik meghatározó amerikai pszichológusa kidolgozott egy olyan elméletet, amelynek az emberi motiváció a központi kérdése. Erre reflektál Kövesi Péter egyik tanulmányában az Elixír folyóiratban. Lássuk néhány érdekes gondolatát.

„Sajátos helyzetben vannak azok, akik a spirituális (vagy annak vélt) igényeiket kielégítendő, az alapvetőbb igényeik beteljesülése nélkül, sőt gyakran azok helyett fordulnak vallási vagy ezoterikus csoportokhoz, ezotikus tanokhoz, szektákhoz, irányzatokhoz.” Sokan a meg nem kapott szeretet, az elismerés érzését, a biztonság hiányát az akol melegével, biztonságával pótolják életükben. Mágikus technikáktól várnak védelmet, biztonságot, guruktól elismerést. Ilyen közösségekben gyakoriak a frusztrált, magánéletükben sikertelen, párkapcsolatra képtelen emberek. Tipikus példa volt erre az az egyébként a szakmájában sikeres középkorú hölgy, aki szeretetet soha nem tapasztalt gyermekként nőtt fel, és soha nem volt képes meghitt kapcsolatot teremteni senkivel. Különböző ezoterikus közösségeket végigjárva megbizonyosodott arról, „mindennek az az oka, hogy ő olyan tiszta, emelkedett rezgés-számú lélek, akihez nem méltó egyetlen ember sem”. Sajnos, miközben az angyalokra várt, a zárt osztályra került. „Az esztétikai igények, csakúgy mint a transzcendenciavágy, kielégülhetnek az úgynevezett meditációk során. Az »úgynevezett« kitételt azért alkalmaztuk, mert azoknak a csukott szemű képzelgéseknek, ahol a meditáló csodálatos magasabb világokba, magasztos lények körébe képzelettel magát, semmi közük a meditációhoz. Ott, ahol a spiritualitást kellő emberi és lélektani alapok nélkül, technikákra, guruk ígéreteire, a beléjük vetett vakhitre alapozzák, ezt föl sem ismerik, inkább üdvözlők, megerősítve

bennük, hogy a legjobb helyen vannak, minden rendben van velük. Biztosítják őket arról, hogy ott tudják magukat megvalósítani, és a szellemi fejlődésükre is garanciát vállalnak.” Nem lehet azt mondani, hogy ezek az utak egyáltalán nem jók, csak azt, hogy nem mindenkinek, és nem mindegy, hogy mikor. A követelményeket több úton is meg lehet határozni, ezek egyike, ha a Maslow-féle hierarchia egyes lépcsőfokainak kielégítettségi szintjét vizsgáljuk meg. Vagyis először a hétköznapi életünkben kell rendet teremteni, s minél magasabb házat akarunk építeni, annál szilárdabb alapokra van szükségünk. Abban az esetben, ha az alapfokú szükségletek kielégítettek, és az illető már az önmegvalósítás és a transzcendencia szintjén jár, az alacsonyabb szintű igények átértékelődnek, és változik a kielégítésük igénye, módja. A környezet ezt nem mindig

tolerálja, az illetőt enyhébb esetben is külföncnek, magának való csodabogárnak nézik.

Az „önmegvalósító” emberek jellemzői Maslow szerint:

- A valóságot gyakorlatiasan észlelik, és jól türik a bizonytalanságot.
- Magas szintű önismerettel rendelkeznek, és visszavonják projekcióikat, olyannak fogadják el magukat és másokat, amilyenek.
- Spontán módon gondolkodnak és viselkednek.
- Inkább a problémákra, mint önmagukra összpontosítanak.
- Jó humorérzékük van.
- Kreatívak, törődnek az emberiség jólétével.
- Mélyen átélnek az élet alapélményeit.
- Erős és mély kapcsolatokat alakítanak ki inkább kevés, mint több emberrel.

Illusztráció

Látható tehát, hogy nem különleges képességekről van szó, nem arról, hogy levitálni tudnak vagy angyalokkal társalognak, bár a legkülönfélébb, az átlagos emberi képességeket meghaladó kvalitásai lehetnek, ezeket nem célnak, legfeljebb eszköznek tekintik. A megvilágosodott embert arról lehet felismerni, hogy nem lehet felismerni, mondhatnánk. A szükségleti piramis szintjei változhatnak a felsoroltak értelmében: 1. Az önmegvalósított ember sokkal jobban bírja a nélkülözést, a hiányt. Nem feltétlenül kell aszkétává válnia, de a spirituálisan elkötelezett ember számára nem olyan szenvedés például böjtölni, mint annak, aki az evést tartja léte legfontosabb dolgának. A Biblia szavaival élve: „nem csak kenyérről él az ember”. 2. A biztonságot nem kívül keresi, hanem önmagában, illetve szellemiekben találja meg: „ne aggódalmaskodjatok a holnap miatt” (hegyi beszéd, ősbizalom). 3. A szeretet felértékelődik, de inkább az adás igénye, mint a kapás követelése. Ez a feltétlen szeretet Pál apostoli szintje. 4. A megbecsülés elsősorban önbecsülést, pozitív önértékelést jelent. Ő nagyobb tisztelettel van mások iránt, de egyre kevésbé motiválja, hogy tiszteljék és hírnevet szerezzen. Autonóm személyiség, nem függ mások véleményétől. 5. A kognitív szint is átalakul: nem a megszerzett tudás mennyisége, hanem annak megélése, megvalósítása, a Hamvas Béla-féle realizáció lesz a fontos. „Mert nem a tudás által elégiül ki a lélek, hanem ha a dolgokat belülről szemlélheti és ízelelheti”, mondotta Loyolai Szent Ignác a *Lelekgyakorlatokban*. 6. Az esztétikai szükségletek tudatosult célja a harmonia mundi a földön. A rend nem a dolgok földi tetszetősége, hanem azok örök rendje. Hamvas szerint a „preegzisztens rend”. 7. Az önmegvalósítás szintjéről igen keveset mondhatunk. Ahogy Jung nevezte, az „önaktualizáció” esetén semmiképpen sem az ego szintjén álló önmegvalósítók törekvéseiről van szó, amelyekkel a világ számára adnak kapnak bizonyosságot saját értékeikről. 8. A transzcendencia igénye, keresése mint megélt transzcendens tapasztalás jelenik meg, sőt, mint önmaga és a világ megtapasztalásának egyetlen reális módja.

Az őserdő orgonistája (1.)

Szilágyi Mihály

Orgonista az őserdőben – valóság vagy különleges álmom? Induljunk el egy képzeletbeli túrára a Guineai-öböl partjáról Afrika belsejébe!

Őserdő, áthatolhatatlan bozót. Szűnyog- és rovarfelhők sűrűsítik az amúgy is párás levegőt. Az Egyenlítő közelében járunk. Nincs perzselő meleg, de a párás levegő miatt ömlik rólunk a verejték. Közben folyamatosan vesztes harcot kell vívnunk mindenféle szűnyogok és legyek légióival. Talán majd az erdő árnyékában könnyebb lesz... Dehogy! Az útnak nevezett erdei csapás amolyan szélesebb ösvény. De milyen ösvény?! A mindennapos esőtől jól feldagasztott sáros felület. Kikerülnénk, de kétfelől ott a sejtelmes, sötét erdő. Aki nem ismeri az őserdők titkát, inkább ne hatoljon be a bozótba! Ilyen körülmények között kellene felbecsülhetetlen távolságot gyalogolnunk – és még figyelembe sem vettük az emberek jelentette veszélyeket. Így hát inkább lemondunk az erdei gyalogútról, és egy kikötő irányába vesszük az irányt. A vízpartra érve úgy tűnik, az óceán mély öble hatol be a szárazföld testébe, de hamar kiderül, hogy az a nagy öböl Gabon folyójának, az Ogouának a torkolata. Innen indulnak a hajók a szárazföld belsejébe. A gőzhajón megtudjuk a kapitánytól, hogy a folyó 1200 kilométeres hosszából mindössze 350 kilométeren utazhatunk a gépek által biztosított kényelemben, a megpróbáltatások azután következnek, mert zuhatagok és zátonyok tarkítják a vizet, amelyen már csak a bennszülöttek csónakjaival közlekedhetünk. Szerencsénkre úti célunkat még a hajózható folyószakaszon megtaláljuk. Ahogy halad az öreg hajó, mindenhol belenyúl az őserdő a folyóba. Néhol a nagyobb áradások kis szigeteket alkottak, máshol meg a szűk mederben haragosan rohan a víz. A hajó néha megremeg, amikor egy nagyobb örvénnyel kell megbirkóznia – a tapasztalatlan utasok ilyenkor vallásosabbak lesznek. Elismerést érdemel a kapitány, aki el tud igazodni a folyón, mert egyes mellékágak néha széleseb-

Albert Schweitzer zongorához illesztett orgonapedállal gyakorol

lakon keresztül szól, hogy várjunk, mert egy beteg ember élete fontosabb, mint a mi látogatásunk. Az élet tisztelete elsőrendű! Hogy könnyebb legyen a várakozás, enyhén irtóztva ugyan, de elindulunk szemlélődni a kórház környékén. Azt hittük, hogy egy kórházat betonból, téglából építenek, itt minden fából, deszkából készült – amolyan istállószerű építmények. De mégis felfigyelünk valamire: minden természetközeli. Óriási egzotikus fák árnyékában húzódnak meg ezek az építmények; egyszerűek ugyan, de van valami otthonos varázsuk. Mire visszatérünk a Nagy Fehér Varázló munkahelyére, ő már nincs ott. Valaki megmutatja az irányt, merre lakik. Biztosan megtaláljuk – teszi hozzá.

Azt még nem tudhatjuk, hogyan leljük fel a doktor lakhelyét. Előbb egy módosabb kőépületet keresünk, de olyat sehol sem látunk. A faépületek között bolyongva egyszer csak rendkívüli hangok szűrődnek ki a fák közül: zongoramuzsika. Most már értjük, és igyekszünk közelebb jutni a zene forrásához. Nagy meglepetésünkre egy nem túl kirívó faépület sűrű fátyolos ablakán szűrődik ki a zene. Bachot muzsikál valaki odabenn. A tornácon egy kutya hasal. Közeledésünk zajára vakant néhányat. A zongora elhallgat, és egy

magas férfi lép ki az ajtón. Üdvözlöljük. Nyugodt hangon hív vendégül szerény lakásába. A kutya ismeri minden mozdulatát, tudja, hogy a látogatóknak be szabad lépniük az ajtón, ezért arrébb húzódik.

Belépünk. Megpillantjuk a zongorát. Nincs rajta kotta. Ez azt jelenti, hogy a zongorista emlékezetből játszott. És mivel más nem volt a helyiségben, csakis a doktor muzsikálhatott. Érezzük, tiszteletet parancsol már a jelenléte is; nem a követelőző tiszteletet, hanem az emberi nagyság tiszteletét, amely előtt önként hajol meg az ember.

A doktor elnézést kér, hogy hamarabb nem fogadhatott minket, és magyarázni kezdi, hogy az élet tisztelete minden illetet felülír. Az idősödő öregür örömmel veszi tudomásul, hogy érdeklődünk iránta, tiszteljük a munkáját – legalább nem élt haszontalanul.

Beszélgetni kezdünk. A gyerekkor kis erőtől indulunk a tapasztalt kor óceánjág. Valóságos regény az élete. Beszélünk vallásról, zenéről, orvoslásról, az élet tiszteletéről és még sok-sok apróságról.

Ezzel véget ér képzeletbeli utazásunk, hogy majd egy könyv oldalain keresztül megismerhessük *Albert Schweitzer* regényes és tanulságos életét.

Főzzünk-süssünk idényzöldségekkel, -gyümölcsökkel!

Rózsa Enikő

Zöldpaszulyleves

60 dkg zöld vagy sárga hüvelyű paszulyt alaposan megmosunk, megtisztítunk és tetszés szerint feltördelünk, majd 2,5 l vízzel odatesszük főni. Egy egész fej sárga hagymát, jókora csokor friss petrezselyemzöldet (összekötve) adunk hozzá, ízlés szerint só. Kb. 20 perc alatt puhára főzzük. Negyed dl olajból, egy evőkanál lisztből, pici pirospaprika hozzáadásával rántást készítünk. Én nem pirítom. A forró lével simára kavaram, a leveshez öntöm, majd 1 dl tejszínt adok hozzá. Legvégül pedig ízlés szerint ecetet.

Vajas-sajtos pulykamell üde salátával

50 dkg csont nélküli pulykamellet kisujjnyi vastagságúra felszeletelünk. Én a pulykamellet alig lazítom fel, nem verem szét a rostokat. Alaposan sózzuk, borsozzuk. 3-4 nagy szelet hús szokott lenni ebből a mennyiségből. Fél vajat felolvasztunk, egy evőkanál olajat adunk hozzá. Belehelyezzük a hússzeleteket, lefedjük, 10-12 perc után átfordítjuk, majd kb. 8 perc után a fedőt levesszük és egy kis színt adunk neki. Vigyázzunk, a vaj nagyon gyorsan le tud sülni! Miután félre-

vettük, 20 dkg keménysajtot lereszelünk (én utoljára mozzarellával készítettem, így is nagyon finom volt). A forró hússzeleteket betakarjuk reszelt sajttal, majd vagdalt zöldpetrezselyemmel szórjuk meg. Lefedjük, hogy a sajt ráolvadjon.

Káposztasaláta, avagy coleslaw

Kell hozzá egy kis fej káposzta legyalulva, egy nagy fej hagyma szeletelve, három nagy murók, kevés vörös káposzta (elhagyható), egy evőkanál méz, ízlés szerint só, egy cikk zúzott fokhagyma, egy dl tejföl, egy dl majonéz, kevés citromlé. A hozzávalókat összekeverjük, és tálalás előtt egy órára a hűtőbe tesszük, hogy érjenek össze az ízek.

Párolt szelet pikáns sült paprika-murók mártással

A csont nélküli fehérkaraját ezúttal felszeleteltem (máskor egészben pároltam meg, utána szeleteltem), sóztam, borsoz-

tam. Adtam hozzá olajat, vizet, fehérbort, egy egész fej fokhagymát, egy fej hagymát (csak a külső rétegtől szabadítom meg), szemes borsot, kevés pirospaprikát, ételízesítőt, és puhára pároltam.

A hússzeleteket kiszedtem a lábasból. A fokhagymát, hagymát eltávolítottam. Három darab sült, megtisztított piros kápiát kockára vágva, két közepes méretű, előre megfőzött murkot átforgattam a húsos-fokhagymás olajon, egy evőkanál paradicsompürét adtam hozzá, egy csapott evőkanál lisztet, darált borsot, kevés reszelt gyömbért, moksáskanálnyi darált csipőspaprika-kremet, 2 dl vizet. Az egészet kb. 5 percig összefőztem. Hogy szép színe legyen, utólag egy kis pirospaprikát tettem bele. Botmixerrel pürésítettem. Legvégül fél pohár (fél dl) tejszínt adtam hozzá. A hússzeleteket nyakon öntöttem vele.

Tejszínes-meggyes-csokis kuglóf

Hozzávalók: 18 dkg vaj, három tojás, 16 dkg porcukor, 3 tasak vaníliás cukor, egy citrom reszelt héja, pici só, 2 dl tejszín, 28 dkg liszt, egy sütőpor, 25 dkg kimagolt, kicsavart meggy, három evőkanál süthető csokiforgács vagy csokikúp.

Az egészet összedolgozzuk. A sorrend a következő: vaj + cukor + vanília + tojás + só + tejszín + citromhéj + liszt + sütőpor + meggy, csoki.

A kuglófformát kivajazzuk, lisztezzük, és beleöntjük a masszát.

170 fokon 35-40 perc a sütési idő. Miután kiborítjuk, porcukrot lehet rá szórni, és meggydarabokkal díszíteni, de citrommázzal, csokimázzal is csorgathatunk rá. Én most ehető nyári virágokkal és csokibonbonnal díszítettem. Jó étvágyat!

Négy városban végez képességfelmérő tesztet a Caritas

Jól kiszűrhetők a fejlődési rendellenességek

A kisgyermeknél fennálló fejlődési rendellenességeket, lemaradásokat feltáró Bayley-teszt elvégzésére ad lehetőséget négy helyszínen – Székelyudvarhelyen, Csíkszeredában, Gyergyószentmiklóson és Marosvásárhelyen – a Gyulafehérvári Caritas. A teszt lehetőséget kínálja az 1-42 hónap közötti kisgyermeknél az esetleges fejlődési lemaradás feltérképezésére, szükség esetén átfogó vizsgálat elvégzésére. A felmérés játékos formában öt képességterület (értelmi, megértési és kifejezési képesség, illetve finom- és nagymozgás) fejlettségi szintjéről nyújt képet.

Menyhárt Borbála

Pápay Kinga szociálpedagógus, a Gyulafehérvári Caritas udvarhelyi korai nevelő- és fejlesztőközpontjának szakembere lapunk érdeklődésére elmondta, a Bayley-tesztet a kisgyerekek fejlődési szintjének felmérésére dolgozták ki, és 1969-re vezethető vissza. Ez a harmadik, átdolgozott változat 2006-ban látott napvilágot. Világosra sikeres képességfelmérő módszer, amelynek a fő célja az 1-42 hónapos csecsemők, kisgyerekek esetleges fejlődési lemaradásának a feltérképezése, képet ad arról, hogy egy gyermek a korának megfelelő ütemben fejlődik-e, illetve szükséges-e további, átfogó vizsgálat. A tesztnek van egy teljes verziója, illetve egy szűrő változata. Amit a Caritas szakemberei végeznek, rövidített változat, negyven percet, legtöbb egy órát vesz igénybe, a teljesebb verzió ennél jóval hosszabb, mintegy két és fél óras.

– A felmérés végén rálátásunk lesz arra, hogy a fejlődési késés kockázata az adott gyermeknél magas, mérsékelt vagy alacsony. Ha mérsékelt vagy magas, elbeszélgetünk a szülővel, és javasoljuk a teszt részletesebb módját, elsősorban azokra a területekre fókuszálva, amelyeknél az eredmények szerint gond lehet. A képességterületek, amelyeket figyelünk a felmérésnél, a kognitív képessé-

gek, tehát az értelmi, az értő és a kifejező kommunikáció fejlődése, a mozgáson belül a finom-, illetve nagymozgás. Fontos hangsúlyozni, hogy a felmérés során minden játékos formában történik, nem orvosi vizsgálat-szerű, hiszen fontos, hogy a gyerek fel tudjon szabadulni – mutatott rá a Caritas szakembere.

A teszt elvégzését követően egy értékelő ívet állítanak össze a szülők számára, illetve beszélgetésre is sor kerül, ahol elmagyarázzák nekik, mit tapasztaltak, a különböző területeken melyek a gyermek erősségei, gyengeségei. Mint mondta, fontos kiemelni, hogy a Bayley-teszt nem alkalmas diagnosztizálásra, arra sem, hogy a szülő például meggyőződjön arról, hogy a gyereke autista-e vagy sem. A teszt elvégzésével esetleg megállapítható, hogy vannak arra utaló jelek, de utólag átfogó neurológiai kivizsgálás szükséges.

Ebben az életkorban hatékonyan korrigálható a lemaradás

Pápay Kinga kifejtette, azoknak a szülőknek ajánlják elsősorban a Bayley képesség-

felmérő tesztet, akik otthon azt tapasztalják, hogy valamely területen a gyermekük le van maradva a kortársaitól, vagy akár a családban. A nagyobb gyermek például három-négy évesen már mondatokban beszélt, de a kisebbik annyi idősen alig köt össze egy-két szót. A szülő sok esetben érzi, hogy valami talán nincs rendben, kialakul benne egyfajta bizonytalanság, és ezekben az esetekben nagyon hasznos a teszt. A szakember hozzátette, számtalanszor volt rá példa, hogy a szülő aggodva érkezett, és meg tudták nyugtatni, hogy a gyermekénél a kifejező kommunikáció terén van ugyan enyhe lemaradás, de csekély, otthon elvégzendő gyakorlatokat javasoltak, és pár hónap alatt szépen behozta a lemaradást a gyermek.

De arra is volt példa, hogy a szülő érezte, valami nincs rendben, de sokáig azzal nyugtatta magát, hogy majd elnövi a gyermek. A felmérés nyomán javasolták, hogy menjenek el gyerekorvoshoz, pszichológushoz, és sajnos kiderült, hogy autizmus-spektrumzavar áll fenn nála.

A Bayley képességfelmérő teszt a gyermek 3 és fél éves koráig végezhető el, a szakem-

ber szerint ez az életszakasz alkalmas a korai beavatkozásra. Tudni kell, hogy minden képességnek megvan a maga időszaka, amikor leginkább fejlődik, ezért fontos, hogy abban az életkorban a megfelelő ingerekkel találkozzék a gyermek. Ebben az időszakban, ha valami rendellenesség adódik, igen sikeresen lehet dolgozni, hatékonyan korrigálhatók az egyes lemaradások.

A képességfelmérést erre képzett szakemberek végzik, egy évvel ezelőtt a Caritástól egy ötfős csapat vett részt egy magyarországi képzésen, tehát Marosvásárhelyen, Székelyudvarhelyen, Csíkszeredában és Gyergyószentmiklóson is van erre képzett munkatárs. A Caritas szakemberei folyamatosan fogadják azokat a szülőket a jelentkezését, akik szeretnék elvégeztetni a képességfelmérő tesztet, előzetes bejelentkezés végett a 0725-355-638 vagy a 0735-735-151 telefonszámot kell hívni.

Érdeklődésünkre, hogy az eddig elvégzett felmérések során melyek a leggyakoribb rendellenességek, Pápay Kinga elmondta, azt tapasztalják, hogy nagyon gyakori az idegrendszeri éretlenség, a viselkedéssel, magatartásbeli eltérések, illetve a megkészt beszédfejlődés. Ugyanakkor egyre több az autizmussal diagnosztizált gyermek is.

Nagy szükség lenne a védőnői hálózatra

A szakember hozzátette, összességében nézve a rendszert, nagy szükségét érzi a védőnői hálózat országos szintű kiépítésének, elsősorban vidéki környezetben lenne rendkívül hasznos, hiszen a védőnő nagyon korán találkozik a családdal, a gyerekekkel, és felismerhetné az esetleges lemaradást. Mint mondta, a tapasztalat az, hogy annak ellenére, hogy folyamatosan próbálják felhívni a figyelmet a korai fejlesztés szükségességére, kapcsolatban vannak családorvosokkal, gyermekorvosokkal, kórházban dolgozó szakemberekkel, sok szülő nehezen vesz tudomást ezekről a lehetőségekről, mert úgy gondolja, nem neki szól. Hamarabb fel kellene ismerni az esetleges gondokat, mert mire eléri az iskoláskort a gyerekek, már késő, olyan gondokkal küszködnek, amelyeket ha 2-3 éves korában felismertek volna, és elkezdtek volna a korrigálását, jobb eredményeket lehetett volna elérni, és könnyebben venné az akadályokat az iskolában.

Épségben olvadtak ki a több mint ötven éve jég alatt lévő indiai újságok

Épségben találta meg a francia Alpokban egy helyi kávézó tulajdonosa azokat az 1966-ból származó indiai lapokat, amelyek egy annak idején a Mont Blanc térségében lezuhant repülőgépről származtak, és az elmúlt több mint 50 évben egy gleccser jege őrizte őket.

Az újságok, amelyek éppen Indira Gandhi, India mindmáig első női miniszterelnökének megválasztásáról számoltak be, Chamonix közelében, a Bossons-gleccserbe fagyva pihentek a katasztrófa óta – írta meg a The Guardian.

Ahogy a klímaváltozás miatt egyre több gleccser olvad el a Mont Blanc térségében, számos hasonló lelet kerül elő a jég alól. A most megtalált újságok az indiai National Herald és Economic Times példányai, amelyek az Air India Kancsendzönga elnevezésű, Boeing 707-es járatának fedélzetén utaztak, és a géppel együtt 1966. január 24-én zuhantak le. A légi katasztrófának 177 halálos áldozata volt.

A tucatsnyi újságot a múlt héten Timothée Mottin, egy helyi kávézó tulajdonosa találta meg

a chamonix-i síparadicsom közelében, 1350 méteres magasságban. „Száradnak, de nagyon jó állapotban vannak, el lehet őket olvasni” – mondta el a 33 éves Mottin, hozzátéve, hogy azért találhatta meg a lapokat, mert azon a környéken elolvadt a jég.

A kávézó 45 perces sétára található a Bossons-gleccsertől, ahol az Indiából érkezett repülő rejtélyes körülmények között lezuhant.

Az újságok a kávézó tulajdonosának gyűjteményébe kerülnek. Mint mondta, ahogy az eddig talált többi tárgyat, ezeket is meg akarja osztani a betérőkkel. Nem padláson eldugva akarja őrizgetni őket, amíg egy aukción eladhatja – fűzte hozzá.

A gleccser környékén 2017-ben találtak emberi maradványokat, amelyek az 1966-ban lezuhant gép utasaié lehettek, de az is elképzelhető, hogy egy másik, 1950-ben szerencsétlenül járt repülő, a Malabar Princess utasaié voltak.

Az 1966-ban lezuhant repülőről származó, mindeddig legértékesebb leltre 2013-ban találtak rá: a dobozban több százezer eurónyi értékű smaragd, rubin és zafír volt. (MTI)

Aztek palota maradványaira bukkantak

Aztek palota maradványaira bukkantak Mexikóváros főterének, a Zócalónak egy épülete alatt – számolt be róla a BBC hírportálja.

Az épület felújításán dolgozó munkások bazaltlapokból épített padlózatot találtak, amely Axayácatl aztek uralkodó palotájának egy nyitott részéhez tartozott – közölte a mexikói országos antropológiai és történelmi intézet (INAH).

A palotát az aztek birodalom bukása után Hernán Cortés spanyol hódító otthonaként használta, az ásás erre is talált bizonyítékot.

A régészek szerint valószínű, hogy a hódítók felhasználták az ősi palota építőelemeit, amit más aztek épületekhez hasonlóan a földdel tettek egyenlővé.

Axayácatl 1469 és 1481 között ural-

kodott, az egyik utolsó király, Montezuma apja volt.

„Cortés házában padlózata alatt több mint három méter mélyen bazaltlapokból rakott padlót tártunk fel. A jellegzetességei alapján a szakértők arra következtettek, nyitott tér, valószínűleg udvari rész köveze lehetett a királyi palotán belül” – áll a közleményben.

Cortés 1518-ban érkezett a mai Mexikó területére, hogy felfedezze a mesésen gazdagnak mondott vidéket a spanyol gyarmatosítók számára. Embeivel 1521-ben megostromolta Tenochtitlán aztek fővárosát. Amikor az ostromlottak megadták magukat, a gyarmatosítók lerombolták a várost.

A hajdani palota helyén ma egy 1755-ben épült zálogház áll. (MTI)

	1.	PARADICSOMI	SCIENCE FICTION (RÖV.) KERTI VIRÁG	VILLAMOS TÖLTÉSŰ RÉSZECSE	... KINDI, ARAB TUDÓS, FILOZÓFUS	HALOGÉN ELEM	FRANCIA RT. ÉDESÍZÍ HALFAJ	ÚJ CSILLAG	KORSZAK	TÉLI SPORT	PORTO... (BENIN FŐVÁROSA)	INDÍTÉK SAJÁT ENERGIA	PÉNZINTÉZMÉNY	SZIGLIGETI... (DRÁMA-ÍRÓ)	YOKO... (J. LENNON FELESÉGE)
<i>Michael Douglas amerikai filmsztár (Kirk Douglas fia) egyik észrevételét idézzük a rejtvény fősoraiban.</i>	F														C
ELLENBEN			...POTRIDA (SPANYOL ÉTEL) ERREFELE!				CSILLAG-KEP ORSZ FÉRFINEV					TARTOZÁSA VAN A SZEMÉLYRŐL			
AZ ITTENI TETEJÉN VILÁGOS (NÉMET)					FINOM ÉTOLAJ ILION					FR. ÍRÓ (JULES) MEZ					NÉVELŐ NŐI NÉV (AUG. 18.)
2. H	HEVES ESŐ	NYOMDÁSZ (IZIDOR) CSEH FESTŐ (MIKOLÁS)		ANTIK HÁRMAS FOGAT GRATULÁCIÓ					A NYELŐCSŐ RÉSZE TÖRÖK VÁROS					IGEVÉGZŐDÉS RAKÉTA-ORRGÖRBE	
FÉNYMÁSOLÓ ELJÁRÁS				A BRÓM VEGYELE HAWAII KÖSZÖNÉS		JAPÁN DRÁMA NOBELIUM VEGYELE		AZ ARGON VEGYELE LENGYEL VÁROS			GYILKOL NORVÉG ÉS OMANI AUTÓJEL		JOSKAR... (MARI FŐV.) GRÓFI PÁROS!		
DÍSZELŐADÁS			IDEGEN ÁRON CSILLAG-TALPPONT			FRANCIA SZOBRÁSZ FEJVEDŐ FEJFEDŐ					NEMESGÁZ ZSIDÓ SZERPA				
YPRES MÁSIK NEVE				FÉRFINEV (AUG. 25.) ELŐRE JUT			CSOMAGOL USA FOTÓ-MÁRKA						ÉSZAKI NÉP ORVOSILAG MEGFELELŐ		
SAVE OUR SOULS (RÖV.)			AMELY HEYRE GÖRBE SZAKASZ			ELŐTAG: KÉP DUBLIN LAKÓJA					CSERMELY TOVA		KURC SZENÁTOR (ÁDÁM) NAGYOBB HELYISÉG		
A CIRKONIUM VEGYELE SZINTÉN NE		USA-TAG-ÁLLAM TÁPLÁL			SZIGET (OLASZ) ÁLL ALATTI ZSÍRPÁRNA				MADONNA FILMSZEREPE BENEDEK... (MESÉS)						OLASZ AUTÓJEL ...GHAZI (JAKUB BÉG)
	JÓKALHŐSNŐ ÓGÖRÖG PIACTÉR			...MARK (VÉDJEGY) HARAPÁS-NYI ÉTEL				FR. NŐI MAGAZIN BRAZ. SZÓV. ÁLLAM						AKKOR INDUL! TAGOLÓ, ILLESZTŐ	
PATKÁNY (ANGOL)			A RÁDIUM VEGYELE JELFOGÓ		OLASZ ÍRÓ (DARIO) AUTÓVER-SENY-FÉLE		A SZARKA FARKA! VÁRÁT DOBÓ I. VÉDTE		...PACINÓ (SZÍNÉS) SP. ÍRÓ (LE-OPOLDO)			ABROSZ ABLAK-REDŐNY			
BIKAVÉR VÁROSA			ANGOL ADMIRÁLIS (SIR FRANCIS) BÁTORKODIK			FILMFEL-VEVŐ FR. SZEMÉLY-NEVMÁS							MEGVANI! SPANYOL ÉS PORTUGAL AUTÓJEL		
TÖRZSI JELVÉNY				HÍRES MÉNES M. CRISTO BÓRTONE			HÁZBÉRLŐ KICSINYÍTÓ KÉPZŐ					EGYSZERŰ GÉP KERESZTŰL			
		ARAB NŐI NÉV A FLUOR VEGYELE				KÖRÖZÖT-TET KÉZRE-KERÍT FELÁR!					MOCSÁR GRAMM (RÖV.)			FRANCIA LILÍOM RÓMAI 50	
KÖNNYEZIK	K												DURVÁN TASZIT		L.N.J.

Július 9-i rejtvényünk megfejtése: **Ha az Isten katonának szánt volna bennünket, akkor zöld bőrrel születünk**

Mégis indulhat a Bajnokok Ligájában a Manchester City

A Nemzetközi Sportdöntőbíróság (CAS) visszavonta a Manchester City eltiltását, így a tavalyi angol bajnok indulhat a labdarúgó Bajnokok Ligája következő kiírásában is. A CAS indoklása szerint a klub nem sértette meg a pénzügyi fair play szabályait, ugyanakkor tízmillió eurós büntetést szabott ki az egyesületre, amiért a vizsgálat során nem működött együtt az Európai Labdarúgó Szövetséggel (UEFA).

A pénzügyi fair play alapja, hogy egy egyesület nem költött többet, mint amennyi a bevétele.

Az UEFA a Football Leaks szivárogtatása nyomán indított vizsgálatot a Manchester City ellen. A honlap által nyilvánosságra hozott belső levelezésből és klubdokumentumokból az derült ki, hogy az arab tulajdonú egyesületet szabálytalanul finanszírozták, és éveken át megtévesztették az UEFA-t, bár mindezt a klub tagadta. Az egyesület a vizsgálat során nem működött együtt az UEFA-val, amely szerint a szabálytalanságok a 2012 és 2016 közötti időszakban történtek.

A szigetországi klub közleményében üdvözölte a CAS döntését – amely megerősítette

az egyesület álláspontját –, és köszönetet mondott a testület tagjainak a megfelelő eljárásért. Az UEFA reagálásában megjegyezte, hogy a CAS vizsgálata során nem talált elegendő bizonyítékot, és sok állítólagos jogsértés elvült az UEFA-rendeletekben előírt öt éves határidő miatt. Az Európai Labdarúgó-szövetség hozzátette: az elmúlt években a pénzügyi fair play betartása nagy szerepet játszott a klubok védelmében és pénzügyi stabilitásuk megtartásában, és továbbra is elkötelezett a szabállyal kapcsolatban. Egyúttal jelezte: tudomásul veszi a döntést, és további

lépéseket nem tesz az ügyben. Az UEFA februárban két idényre kizárta a Manchester Cityt az európai kupaporondról, mellékbüntetésként pedig 30 millió eurós bírságot szabott ki a klubra. A Manchester City jelenleg nyolcadöntős a Bajnokok Ligájában, a 13-szoros győztes Real Madrid elleni párharc első felvonását 2-1-re nyerte a Santiago Bernabeu Stadionban, így esélyesként lép pályára az augusztus 7-én rendezendő visszavágón.

Ha kiharcolja a továbbjutást, akkor ott lesz a Lisszabonban tartandó nyolcas döntőben. A Premier League-ben a harmadik Chelsea-t 12 ponttal megelőzve második a csapat, így BL-indulása a bajnoki pozícióját tekintve már biztosított a következő szezonra.

Így kommentálták a döntést a (hon)lapok

* **BBC:** „A két évre szóló eltiltás romboló hatással lett volna a klub pénzügyeire, valamint arra, hogy esélye legyen megtartani a legjobb játékosokat, illetve mindenekelőtt az egyesület hírnevét. A pénzügyi fair play (FFP) hitelessége romokban hever. A világ egyik leggazdagabb futballklubjára – amelyet egy UEFA-vizsgálat akadályoztatásáért és 2014-ben a szabályok megszegéséért is büntösnél talált – csupán tízmillió eurós bírságot szabtak ki. Sokan fogják megkérdőzni, hogy ez lenne-e az elrettentő intézkedés más kluboknak, különösen azoknak, amelyek hasonló mennyiségű forrásból gazdálkodnak. Mindez megmutatja, mennyire nehéz a végrehajtott testületek számára érvényesíteni és betartatni a szabályokat.”

* **Daily Mail:** „A City elkerülte a kizárást, de ez nem erkölcsi győzelem.”

* **The Times:** „A Manchester Cityt nem szabad felmenteni – az UEFA ezt nagyon elfuserálta.”

* **El Mundo:** „A Manchester City felmentése újra fel-

színre hozza a hasonló ügyeket és az európai futball jelenlegi modelljét kérdőjelezi meg.”

* **Gazzetta dello Sport:** „A Manchester City a bíróság előtt az év mérközését nyerte meg. Ezzel a döntéssel az UEFA és a pénzügyi fair play politikai vereséget szenvedett. A döntés elkergette a sötét felhőket a Manchester City feje fölül, de új frontot nyitott. Guardiola korábban azt mondta, kitölti a 2021-ig érvényes szerződését, ugyanakkor most, hogy a nemzetközi szereplésnek nincs akadálya, elkezdődhet a megújulás folyamata. Vajon a katalán edző hosszabbít a Cityvel vagy öt év után Anglián belül keres magának új kihívást?”

* **Blick:** „Az UEFA a pénzügyi fair play súlyos megsértése miatt két évre akarta kizárni az európai kupákban az angol klubot, emellett 30 millió eurós pénzbüntetést szabott ki rá. A CAS-hoz benyújtott fellebbezés azonban sikerrel járt, az eltiltást eltörölték, a pénzbüntetést 10 millió euróra csökkentették. Ez nem nagy összeg egy olyan klubnak, amely mögött az Egyesült Arab Emírségek egyik sejkje áll.”

Fotó: Forbes

Európai focikörkép

Újabb gólzáporos meccset nyert az Atalanta: a bergamói csapat az olasz Serie A 33. fordulójának nyitómérkőzésén 6-2-re kiütötte a Bresciát. A horvát Mario Pašalić mesterhármast szerzett a találkozón. Az Atalanta immár tizenkét mérkőzés óta veretlen, 93 szerzett gólnál jár a bajnokságban

Fotó: TrendsWide

* Angol Premier Liga, 34. forduló: Bournemouth – Tottenham 0-0, Arsenal – Leicester 1-1, Aston Villa – Manchester United 0-3, Brighton & Hove Albion – Liverpool 1-3, Crystal Palace – Chelsea 2-3, Everton – Southampton 1-1, Manchester City – Newcastle United 5-0, Sheffield United – Wolverhampton 1-0, Watford – Norwich 2-1, West Ham United – Burnley 0-1; 35. forduló: Bournemouth – Leicester 4-1, Aston Villa – Crystal Palace 2-0, Brighton & Hove Albion – Manchester City 0-5, Liverpool – Burnley 1-1, Manchester United – Southampton 2-2, Norwich – West Ham United 0-4, Sheffield United – Chelsea 3-0, Tottenham – Arsenal 2-1, Watford – Newcastle United 2-1, Wolverhampton – Everton 3-0; 36. forduló: Chelsea – Norwich 1-0. Az élcsoport: 1. (már bajnok) Liver-

pool 93 pont/35 mérkőzés, 2. Manchester City 72/35, 3. Chelsea 63/36.

* Spanyol La Liga, 35. forduló: Athletic Bilbao – Sevilla 1-2, FC Barcelona – Espanyol 1-0, Betis – Osasuna 3-0, Celta Vigo – Atlético Madrid 1-1, Eibar – Leganés 0-0, Getafe – Villarreal 1-3, Mallorca – Levante 2-0, Real Madrid – Alavés 2-0, Real Sociedad – Granada 2-3, Valencia – Valladolid 2-1; 36. forduló: Alavés – Getafe 0-0, Atlético Madrid – Betis 1-0, Espanyol – Eibar 0-2, Granada – Real Madrid 1-2, Leganés – Valencia 1-0, Levante – Athletic Bilbao 1-2, Osasuna – Celta Vigo 2-1, Sevilla – Mallorca 2-0, Villarreal – Real Sociedad 1-2, Valladolid – FC Barcelona 0-1. Az élcsoport: 1. Real Madrid 83 pont, 2. FC Barcelona 79, 3. Atlético Madrid 66.

* Olasz Serie A, 31. forduló: To-

rino – Brescia 3-1, Fiorentina – Cagliari 0-0, Hellas Verona – Inter 2-2, AC Milan – Juventus 4-2, Lecce – Lazio 2-1, Genoa – Napoli 1-2, AS Roma – Parma 2-1, Atalanta – Sampdoria 2-0, Bologna – Sassuolo 1-2, SPAL – Udinese 0-3; 32. forduló: Juventus – Atalanta 2-2, Parma – Bologna 2-2, Fiorentina – Hellas Verona 1-1, Cagliari – Lecce 0-0, Napoli – AC Milan 2-2, Brescia – AS Roma 0-3, Udinese – Sampdoria 1-3, Lazio – Sassuolo 1-2, Genoa – SPAL 2-0, Inter – Torino 3-1; 33. forduló: Atalanta – Brescia 6-2.

Az élcsoport: 1. Juventus 76 pont/32 mérkőzés, 2. Atalanta 70/33, 3. Inter 68/32 (68-34), 4. Lazio 68/32 (68-35).

* Német Bundesliga, a bentmaradásért rendezett párharc: Werder Bremen – Heidenheim 0-0, Heidenheim – Werder Bremen 2-2.

Vettel a Racing Point tulajdonosával tárgyalt

A Bild szerint a Racing Pointtal tárgyal a Forma-1 négyeszeres világbajnoka, Sebastian Vettel, akinek a Ferrari nem hosszabbítja meg az év végén lejáró szerződését. A lap úgy tudja, a német pilóta nemcsak hogy felvette a kapcsolatot a Racing Pointtal, de az istálló tulajdonosa, Lawrence Stroll már meg is kezdte az egyeztetést a versenyzővel, mivel vonzóan tartja az általa kínált lehetőséget – bár hivatalosan nincs üres ülésük a következő évre.

„Ahogy a paddockban beszélgetek, valószínűleg már le is rendez-

ték a témát. El tudom képzelni, hogy Sebastian a Racing Pointnál tűnjön fel” – nyilatkozta a pletyka kapcsán Vettel korábbi Toro Rossó-s csapatfőnöke, Gerhard Berger.

Otmár Szafnauer csapatfőnök a Stájer Nagydíj péntekjén azt nyilatkozta, hízelgőnek találja, hogy csapatát egyáltalán hirbe hozzák egy négyeszeres világbajnokkal, ám emlékeztetett, nekik Sergio Pérezzel és Lance Stroll-lal is szerződésük van a jövő évre.

A német Bild szerint azonban mindez nem akadálya annak, hogy

kacérkodjanak Vettel szerződésének gondolatával. A „házasságnak” egy akadálya van: Sergio Pérez. Miután Lance Strollt apja miatt kirobbanthatatlannak tartják a csapatból, Vettelnek a mexikói ülését tudnák kínálni. Péreznek 2022-ig érvényes a szerződése, ám a németek információi szerint szerepel egy kitétel a kontraktusában, amely lehetővé teszi, hogy a csapat július 31-ig egy szép végkielégítés fejében felbontsa az egyezséget.

Szerintük Lawrence Stroll akár még hajlandó is lehet fizetni neki, hogy megszerezze az Aston Martinnak presztízsnövekedést biztosító Vettelt.

A Racing Point hatalmas előrelépést tett az utóbbi időben, a következő idénytől pedig már az Aston Martin gyári csapatként versenyez majd.

Mit mond az érintett?

Sebastian Vettel szerint még semmi nem dől el a jövőjével kapcsolatban. „Minden lehetséges, még az is, hogy egy év pihenőt tartok – mondta a 33 éves német pilóta a sport1.de portálnak. – Az egyetlen, ami biztos, hogy az idény végéig mindent el fogok követni azért, hogy a Ferrarival kijöjjünk a gödörből.”

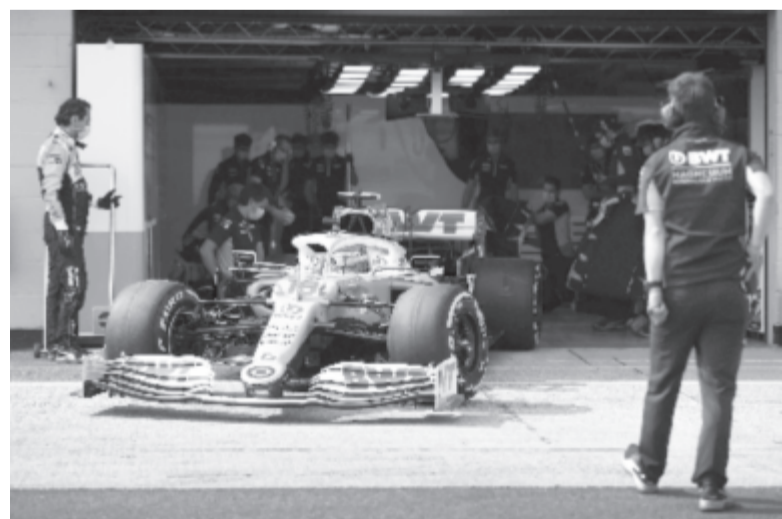

Óvott a Renault

Óvást nyújtott be a Renault a Racing Point autói miatt a vasárnapi Stájer Nagydíj után. A franciák szerint a szóban forgó versenygépek 2020-as kialakítását nagymértékben inspirálta a 2019-ben világbajnok Mercedes.

Emlékeztettek, az autókban csak olyan alkatrészeket lehet használni, amelyeket a csapatok saját maguk fejlesztettek, és amelyeknek a szellemi tulajdonával ők rendelkeznek, amíg az adott idény tart, és ezt még együttműködés esetén sem lehet átadni egy partnernek.

A Nemzetközi Automobil Szövetség (FIA) befogadta az óvást, és zár alá vette Pérez és Stroll autójának kifogásolt alkatrészeit, hogy azokat részletes vizsgálatnak vesse alá. A felügyelők továbbá kötelezték a Mercedest, hogy adja át a tavalyi autója első és hátsó fékjárához tartozó légbeömlőket.

Fotó: Racing Point

Úzvölgyi katonatemető

Jogerős ítélet: ki kell adni a temető iratait

A Marosvásárhelyi Táblabíró-ság kedden kimondott jogerős ítéletben kötelezte Bákó megye prefektusát valamilyeni, az úzvölgyi katonatemetőre vonatkozó, hivatalában megtalálható irat kiadására.

Az ítélet kivonatát a romániai bíróságok portálján tették közzé. A pert Borboly Csaba, a Hargita megyei önkormányzat elnöke indította magánszemélyként, miután a Bákó megyei prefektus elutasította adatigénylési kérését.

A Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) színeiben megválasztott politikus az MTI-nek elmondta: az igényelt iratok azt bizonyíthatják, hogy Dármănești (Dormánfalva) hamis iratok alapján kebelezte be a temetőt, és fontos bizonyítékot képezhetnek az Úzvölgye kapcsán elindított 12 per mindegyikében.

Borboly Csaba elmondta: a dormánfalvi polgármesteri hivatalban kezdte az adatigénylést, és olyan iratokat bocsátottak rendelkezésére annak a bizonyítására, hogy a Bákó megyei település már 2001-ben leltárba vette a temetőt, amelyeken sem keltezés, sem pecsét, sem aláírás nem szerepelt. Hozzátette: mivel az önkormányzati határozatok csak akkor érvényesek, ha a prefektusi hivatalhoz is leadták azo-

kat, úgy gondolta, hogy a prefektus igazolhatja a dormánfalvi iratok hitelességét. Ezért kérte ki a prefektustól is a kétes hitelességű iratok másolatát.

„Ha a prefektus azt közli, hogy nem rendelkezik ezekkel az iratokkal, akkor nyilvánvaló a hamisítás, és az egész temetőügy büntetőjogi fordulatot vehet. Ha kiadja az iratokat, és kiderül, hogy jogilag minden rendben van, akkor csupán az információszerzés lesz az adatigénylés haszna” – nyilatkozott.

Borboly Csaba hozzátette: 12 per van folyamatban az úzvölgyi katonatemető kapcsán. Mindegyik alapját az képezi, hogy Dármănești is a sajátjának tekinti a temető területét, amelyet Csík-szentmárton is a magáénak tud. A Bákó megyei kiskváros ennek alapján nyilvánította közvagyonává a temetőt, ennek alapján állított ki építési engedélyt a sírkert átalakítására, ennek alapján bonyolította le az egész építkezést.

Borboly Csaba szerint eddig kedvezően alakultak az úzvölgyi peres ügyek. A Dármănești által indított pereket a Hargita megyei fél kérésére a bíróság felfüggesztette, a székelői földiek által elindított perekben pedig eddig csak felperesek számára kedvező határozatok születtek.

Az úzvölgyi katonatemető ügye azt követően került a figyelem középpontjába, hogy Dármănești polgármesteri hivatala tavaly áprilisban, részben magyar katonák sírjain román parcellát hozott létre, és egy kelta kereszt emlékművet, valamint ötven betonkeresztet állítottatott ismeretlen román katonáknak. Tavaly nyáron a román védelmi minisztériumnak alárendelt Hősök Emléke Országos Hivatal (ONCE) elismerte, hogy nem az úzvölgyi temetőben nyugszik az a 149 román katona, akiknek a román parcellát létrehozták, és álláspontja szerint csak 11 román katona van eltemetve a temetőben.

A korábban magyar sírkertnek tekintett temetőt mindeddig Csík-szentmárton község gondozta. Az elnéptelenedett Úzvölgye település Csík-szentmárton községhez tartozik, területét azonban, amelyen a temető is fekszik, mind Csík-szentmárton, mind Dármănești a magáénak tekinti. A román parcella létrehozása feszültségeket keltett a román-magyar viszonyban. Június 6-án több ezer román megemlékező erőszakkal nyomult be a temetőbe, hogy részt vegyen a román parcella ortodox felszentelésén, miután székelyek élőlánccal próbálták ezt megakadályozni. (MTI)

Október elejére tervezik a tizedik kolozsvári Ünnepi Könyvhétet

Ha a koronavírus-járvány és a járványellenes intézkedések lehetővé teszik, október 1. és 4. között szervezik meg a tizedik kolozsvári Ünnepi Könyvhétet – jelentették be szerdai sajtótájékoztatójukon a szervezők.

Amint Hegedüs Csilla, a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) kultúráért felelős ügyvezető alelnöke, a rendezvény egyik szervezője elmondta: a különleges helyzet miatt idén lemondanak a koncertekről, a könyvbemutatókra, beszélgetésekre, gyermekprogramokra összpontosítanak. A rendezvényt a Bánffy-palota udvarán szervezik, de bizonyos eseményeknek a Bulgakov irodalmi kávéház is otthont ad. A rendezvény szervezésébe idén az RMDSZ és a Romániai Magyar Könyves Céh mellett az Erdélyi Magyar Írók Ligája (EMIL) és az RMDSZ által létrehozott Iskola Alapítvány is bekapcsolódik, utóbbi szervezési, logisztikai segítséget nyújt.

H. Szabó Gyula, a romániai magyar könyves céh alelnöke elmondta, mindig törekednek arra, hogy a kolozsvári könyvhét az egyetemes magyar irodalom mellett az erdélyi irodalomra is ráír-

nyítsa a figyelmet. Idén az 1880-ban született, 1970-ben meghalt Gyalai Domokosról kívánnak megemlékezni. Idén is megszervezik a fordítók kollokviumát, amely keretében Gelu Păteanuról, a magyar irodalom legavatottabb román fordítójáról is megemlékeznek.

Karácsonyi Zsolt, az E-MIL elnöke Szilágyi István Messze túl a láthatáron című regényének a bemutatását tartotta az egyik legfontosabb könyvhéti eseménynek. Megjegyezte: évtizedek óta várja az olvasóközönség Szilágyi István új művét, és korábban maga a szerző is azt nyilatkozta, nem biztos, hogy megéri a regénye megjelenését. A könyvhéten adják át az E-MIL idei díjait.

Kinizsi Zoltán, az Iskola Alapítvány képviselője elmondta, hogy koncertek híján gasztronómiai élményekben szeretnék részesíteni a könyvhét közönségét. Arra készülnek, hogy Cserna Szabó András és Nyári Krisztián készítik el Kolozsváron az Erdélyi Lakoma egyik receptjét.

Amint a szervezők bejelentették, a rendezvényre Kolozsvárra várják Bereményi Gézat, Garaczi Lászlót, Závada Pált és Láng Zsoltot is. (MTI)

Nagyobb összetartást és hathatósabb fellépést várnak az uniótól

Európa polgárai növelnék az uniós költségvetést

Az európaiak többsége – 56 százaléka – szerint több uniós forrást kellene áldozni a járvány okozta károk csökkentésére. A válaszadók szerint a pénzt elsősorban a népegészségügy területére kellene irányítani, ezt a gazdaságélénkítés és az éghajlatváltozás kezelése követi. A magyar válaszadók ezzel szemben jóval kisebb arányban, 40%-ban támogatják az uniós források növelését erre a célra.

Mózes Edith

Az Európai Parlament megbízásából 2020. június végén készített felmérés tanúsága szerint a megkérdezettek 68%-a nagyobb szerepet szánna az Európai Uniónak a válság utáni helyreállításban. Többségük (56%) szerint ehhez az is kell, hogy az unió több forrása legyen mindenekelőtt az egészségügyi ágazatot érő terhek, illetve a gazdasági hatások enyhítésére. A válaszadók több mint fele (53%) továbbra is elégedetlen az uniós tagállamok közötti szolidaritás mértékével, bár ezen a téren némi (öt százalékpontos) javulás tapasztalható az áprilisi adatokhoz képest. A magyar válaszadók e tekintetben elégedettebbek az uniós átlagnál.

A Parlament elnöke, David Sassoli így kommentálta az eredményeket: „A válaszokból egyértelműen kiolvasható, hogy a polgárok nagyobb összetartást és hathatósabb fellépést várnak az uniótól a válság rendezéséhez. Azt is világosan látják, hogy az uniós költségvetés növelése nélkül aligha lehet kezelni a világjárvány példa nélküli gazdasági és társadalmi hatásait. Amikor a Parlament a jelen-

legi költségvetési vita során egy hatékonyabb és nagyratörőbb EU mellett teszi le a voksát, akkor az európaiak kérését juttatja érvényre.”

Egyre többen hallottak az EU járványügyi intézkedéseiről, azok megítélése kedvezőbb

Az európaiak 76%-a előtt nem ismeretlenek a világjárvány következményeinek enyhítésére hozott uniós lépések. 36% azt is pontosan tudja, hogy melyek ezek a lépések. A témában készült áprilisi felmérés eredményeihez képest ez három százalékpontos növekedést jelent. Áprilisban még a válaszadók csupán 42%-a nyilatkozott úgy, hogy elégedett az uniós válaszlépésekkel. Mostanra ebben is átlagosan hét százalékpontos növekedés tapasztalható. Egyértelmű jelzés ez arra, hogy a közvélemény kiáll a javasolt intézkedések mellett, amelyek közül több még meg sem valósult. A polgárok többsége továbbra sem elégedett a tagállamok közötti szolidaritás mértékével.

A megkérdezettek 53%-a nem érzi kellő mértékűnek a tagállamok

egymás iránti szolidaritását, 39% viszont ezzel átlagban elégedett. Áprilisban ennél rosszabb volt a helyzet: átlagosan öt százalékponttal többen vártak volna több segítséget a többi tagállamtól. Portugáliában és Spanyolországban különösen sokan voltak elégedetlenek (további kilenc százalékpontnyian), de Németországban, Görögországban, Romániában és Szlovákiában is meghaladta a számuk az átlagot (további hét százalékponttal). Magyarországon az áprilisi adatokhoz képest öt százalékponttal többen elégedettek a szolidaritás mértékével (43 százaléka).

Fejlesztieni kellene az uniós szintű eszközöket a válsághelyzetek kezelésére

A válaszadók mintegy kétharmada (69%) egyetért azzal, hogy „az EU-nak több hatáskörrel kell rendelkeznie az olyan válságok kezelésére, mint a koronavírus-világjárvány”. 26 tagállamban a válaszadók döntő többsége érzi így. Leginkább Portugáliában és Luxemburgban (87-87%), Cipruson (85%), Máltán (84%), Észtország-

ban (81%), Írországon (79%), Olaszországban és Görögországban (78-78%), Romániában (77%) és Spanyolországban (75%) vannak ezen a véleményen.

A járványvédelemhez az európaiak többsége növelné az uniós költségvetést

Az európaiak többsége (56%) úgy véli, hogy több uniós pénzforrásra lenne szükség ahhoz, hogy úrrá tudjunk lenni a koronavírus-válságon. A tagállamok közül 15-ben a válaszadók döntő többsége gondolja így: Görögországban 79, Cipruson 74, Spanyolországban és Portugáliában 71-71 százalékkal. Magyarországon ez az adat 57%. A magyar megkérdezettek 42 százaléka azonban elégedett az uniós források mennyiségével (csak 40% támogatná a forrásbővítést). Azzal kapcsolatban, hogy mely szakpolitikai területekre irányuljanak több források, az európai polgárok egyértelműen az egészségügyet említették a legelső helyen. 55% számára a népegészségügyi ráfordítások a legfontosabbak (a tagállamok közül 17-ben). A listán előkelő helyen szerepelt továbbá a gazdaságélénkítés és a vállalkozási lehetőségek bővítése (45%), a foglalkoztatás és a szociális ügyek (37%), az éghajlatváltozás elleni küzdelem (36%).

Továbbra is jelentős egyéni pénzügyi nehézségek

Mi sem jelzi jobban, hogy mielőbb szükség van a helyreállítási csomagra, hogy az európai polgárok a járvány kitörése óta súlyos anyagi gondokkal küzdenek. Ebben a tekintetben alig volt változás áprilishoz képest: a válaszadók 57 százaléka számolt be pénzügyi nehézségekről. Elsődleges okként 21 tagállamban jelölték meg a jövedelemkiesést (28 százaléka). Legin-

kább a magyarok és a spanyolok (43-43 százaléka), a bolgárok és a görögök (41-41 százaléka), valamint az olaszok (37 százaléka) panaszkodtak erre.

Csökken a bizonytalanság és a félelem érzése, megjelent a bizakodás és a remény

Amikor a polgárokat arról kérdezték, hogy jelenleg mivel lehetne a legjobban jellemezni a válsággal kapcsolatos érzelmi állapotukat, 15 tagállamban is a „reménységet” választották (a válaszadók összesen 41%-a). Ez jelentős fejlődés a legutóbbi felmérés óta. Megközelítette a „bizonytalanságot”, amely az áprilisi 50%-ról most 45%-ra csökkent. Általában véve is csökkennek a negatív érzések: a félelem öt százalékponttal 17%-ra, a frusztráció négy százalékponttal 23%-ra, a tehetetlenség nyolc százalékponttal 21%-ra. Ezzel szemben átlagban három százalékponttal többen vannak azok, akik bizakodással tekintenek a jövőbe (24%), és két százalékponttal többen, akik úgy érzik, hogy számíthatnak segítségre (16%).

A közvélemény-kutatást a Kantar végezte az interneten (Máltán és Cipruson telefonon) 2020. június 11. és 29. között. Az EU 27 tagállamából összesen 24.798-an válaszoltak. A megkérdezettek köre a 16 és 64 év közötti korcsoportra (illetve Bulgáriában, Csehországban, Görögországban, Horvátországban, Lengyelországban, Magyarországon, Portugáliában, Romániában, Szlovákiában és Szlovéniában a 16-54 éves korosztályra) korlátozódott. A reprezentatív mintavétel érdekében országos szinten nem, életkor és régió alapú kvótákat határoztak meg. Az összesített uniós eredményeket az egyes országok népessége alapján súlyozták.

(Forrás: az Európai Parlament Magyarországi Kapcsolattartó Irodája)

Júliusi AJÁNLATUNK

DORA OPTICS RO

15-40% KEDVEZMÉNY A SZEMÜVEGLENCSEKRE

*részletek az optikákban

- **MAROSVÁSÁRHELY** • Mărășești tér, 21 szám, Tel.: 0733-553.976
• 1918 Dec.1sugárút, 126 szám, Tel: 0265 250 475, 0755 088 379
- **SZÁSZRÉGEN** • Szabadság sugárút 12/2 szám, Tel: 0265-512.095, 0733-553.971
• Cardinal Al. Todea utca 25/A szám, Tel: 0728-908.856
- **NYÁRÁDSZEREDA** • Tűzoltó utca, 1 szám, Tel: 0265-576 514, 0733-553.973
- **MAROSLUDAS** • 1918. December 1 sugárút, 7 szám, Tel: 0735-786.853
- **DICSŐSZENTMÁRTON** • Győzelem utca 21 szám, Tel: 0736-386.353

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

A KOVÁCS PÉKSÉG NŐI ÉS FÉRFI MUNKAERŐT alkalmaz a marosszentgyörgyi péküzembe. Tapasztalat nem szükséges. Ajánlatunk: vonzó bérezés, 8 órás munkaidő, ételjegyek, utazási költségek megtérítése. Jelentkezni a 0744-403-114-es telefonszámon. (64875-I)

KFT. SEGÉDMUNKÁST alkalmaz asztalosműhelybe. Tel. 0721-458-860. (64889-I)

A PC HOUSE RAKTÁRI DOLGOZÓT alkalmaz áru előkészítésére és csomagolására. Az átlagosnál jobb kereseti lehetőség! Az önéletrajzokat kérjük e-mailben a jobs@multiplan.ro címre elküldeni, vagy személyesen a cég székhelyére, a Maros utca 17. szám alá benyújtani. (64887-I)

LÉPCSÓKET ÉS KORLÁTOKAT GYÁRTÓ CÉG munkatársakat alkalmaz a következő beosztásokba: LAKATOS; HEGESZTŐ; ASZTALOS; SEGÉDMUNKÁS. Érdeklődni naponta 9–16 óra között a következő telefonszámon: 0755-541-665. (-)

Hirdetőink figyelmébe!

A koronavírus-fertőzés-veszély miatt kialakult rendkívüli egészségügyi helyzetre való tekintettel felhívjuk hirdetőink figyelmét, hogy hirdetések feladhatnak a szerkesztőségben és a nepujas.ro weboldalon

levő online felületen is, vagy beküldhetik e-mailen a reklam@e-nepujas.ro címre.

Érdeklődni a 0265/268-854-es vagy 0742-828-647-es telefonszámon, 9–14 óra között.

Hirdessen Maros megye legolvasottabb napilapjában!

NÉPÚJSÁG

Kényelmesen megteheti online is.

radio.kptv.ro

MINŐSÉGI GRÁNIT SÍREMLÉKEK ÉS FEJKÖVEK KEDVEZŐ ÁRON

EGYES MODELLEK ESETÉN, AKÁR
50% KEDVEZMÉNY!

AZ AKCIÓ A KÉSZLET EREJÉIG ÉRVÉNYES!

A KÉP
ILLUSZTRÁCIÓ!

transGranit

Gránit síremlékek forgalmazása

NYÁRÁDTÓ, FŐ ÚT, 446/B (KÖZEL A SÖRGYÁRHOZ),
TEL: 0265-328663, 0738-795191,
WWW.TRANSGRANIT.COM

Târgu Mureș	88	Sovata	102
Marosvásárhely	88	Szováta	102
r · a · d · i · o			
Reghin	94.7	Sighișoara	104.3
Szászrégen	94.7	Szegesvár	104.3

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

BÚZÁT vásárolunk. Tel. 0722-396-107. (sz-I)

RABLAPROGRAMBA illő autót vásárolnék. Az elszállítását és forgalomból való törlesztést vállalom. Tel. 0748-882-828. (8081-I)

MINDENFÉLE

ÁCSMUNKÁT, tetőfedést bármilyen cseréppel, cserépforgatást, kültéri és beltéri építkezést válllok. Tel. 0758-737-660. (7953)

MEGEMLÉKEZÉS

Az élet elmúlik, de az emlékek élnek, amíg élünk, őrizzük őket. A bánat, a fájdalom örökre megmarad, velünk lesz szép emléke, az idő bárhogy is halad. Eltelt húsz év, amióta a kegyetlen halál elragadta tőlünk a drága férjet, a jó édesapát, nagytatát, apóst, rokont, a mezőkölpenyi születésű dr. KELEMEN PÉTER állatorvost. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Szeretted. (8061)

RÉSZVÉTNYLIVÁNYÍTÁS

Mély együttérzéssel osztozunk Nagy István munkatársunk szeretett ÉDESAPJA elvesztése okozta fájdalmában. Az OrtoProfil munkaközössége őszinte részvétét fejezi ki a gyászoló családnak. (sz.-I)

Marosvásárhelyi Rádió Románia

96 FM
106,8 FM
1323 AM

www.marosvasarhelyiradio.ro

Poartă masca pentru că îți poate salva viața.

Ai grijă să:

Îți speli/dezinfectezi
măinile înainte
să atingi masca.

Verifici ca masca
să nu fie ruptă
sau găurită.

Pui partea colorată
a măștii în exterior.

Identifici latura cu fir
metalic a măștii și să o
pliezi pe forma nasului.

Fixezi masca cu ajutorul
firelor elastice trecute
prin spatele urechilor.

Poziționezi masca astfel
încât să acopere atât
nasul, cât și gura.

Îndepărtezi masca
întotdeauna trăgând de
elasticele din spatele
urechilor.

Ții masca folosită la
distanță de tine și de
suprafațe.

Arunci întotdeauna masca
la un coș de gunoi,
preferabil cu capac.

Speli măinile sau
să le dezinfectezi după
ce ai aruncat masca.

Ai grijă să NU:

Folosești o mască
ruptă sau umeză.

Acoperi cu masca doar
gura sau doar nasul.

Rămână spațiu între
mască și față.

Atingi masca cu mâinile
în timpul folosirii.

Porti o mască care
nu stă fixă pe față.

Atingi partea din față
a măștii.

Înlătură masca atunci când
stai de vorbă cu cineva.

Porti masca
sub bărbie.

Lași masca folosită de tine
la îndemâna altcuiva.

Refolosești măștile
de unică folosință.

POARTĂ MASCA. ARATĂ CA ÎȚI PASĂ.

Viselj maszkot, mert megmentheti az életed!

Vigyázz arra, hogy:

- mossál kezet/fertőtlenítsd, mielőtt a maszkot megérintenéd.
- ellenőrizd, hogy a maszk ne legyen szakadt vagy lyukas.
- a maszk színes oldala legyen kívül.
- a maszk fémzárral áthúzott részét igazítsd az orrodhoz.
- a maszkot a gumifüffel rögzítsd a füledre.
- úgy helyezd fel a maszkot, hogy takarja mind az orrod, mind a szád.
- a maszkot úgy távolítsd el, hogy a gumit leemeled a füledről.
- a használt maszkot tartsd távol magadtól és más felületektől.
- a maszkot mindig lehetőleg fedeles szemeteskosárba dobd.
- miután eldobtad, mossál kezet vagy fertőtlenítsd.

Vigyázz arra, hogy NE:

- használj szakadt vagy nedves maszkot.
- csupán a szájadat vagy az orrod takard el.
- maradjon rés a maszk és az arcod között.
- érintsd meg kézzel használat közben a maszkot.
- viselj olyan maszkot, amely nem áll fixen az arcodon.
- érintsd meg a maszk belső felét.
- távolítsd el a maszkot, amikor beszélsz valakivel.
- hordd a maszkot az állad alatt.
- kerüljön az általad használt maszk más keze ügyébe.
- használd újra az egyszer használatos maszkot.

Viselj maszkot, mutasd meg, hogy felelőségteljes ember vagy!

MCA Health Care
ORVOSI LABORATÓRIUM

www.health-care.ro Tel/fax: 0365-882747
Marosvásárhely, Tulipán utca 25. szám

TÁJÉKOZTATÓ

Tisztelt páciensek!

Az MCA Health Care orvosi laboratórium folyamatosan a betegek rendelkezésére áll, és a fokozott biztonsági előírásokat betartva, a COVID-19-járvány idején is elvégzi az egészségügyi biztosítópénztár által megtérített laboratóriumi vizsgálatokat.

Laboratóriumi mintavételre hétfőtől péntekig 7-11 óra között várjuk önöket.

A LOCATIV RT.

– Marosvásárhely, Bartók Béla utca 2/A –

nyilvános versenytárgyaláson bérbe adja Marosvásárhelyen az alábbi, nem lakás rendeltetésű helyiségeket:

1. 1848. út, aluljáró, 123,76 négyzetméter – közétkeztetés, szerencsejáték, sportfogadás
 2. Győzelem téri aluljáró, 10/1-es helyiség, 93,44 négyzetméter – nemélelmiszer-kereskedelem szolgáltatás
 3. Győzelem téri aluljáró, 10/9-es helyiség, 158,07 négyzetméter – nemélelmiszer-kereskedelem, szolgáltatás
 4. Rózsák tere 1. szám, 2-es helyiség, 103,62 négyzetméter – szolgáltatás, iroda
 5. Forradalom u. 3., 87,95 négyzetméter – szolgáltatás
 6. Bolyai utca 1., 5-ös felszuterén helyiség, 41,12 négyzetméter – szolgáltatás, iroda, raktár
 7. Horea u. 1., 52,14 négyzetméter – szolgáltatás, iroda
- Az árverésre 2020. július 28-án 10 órától kerül sor a dokumentáció alapján, amelyet a Locativ Rt. székhelyén, a Bartók Béla utca 2A szám alatt, a 7-es irodában lehet megvásárolni (ára 100 lej) július 16-ától, naponta 8-12 óra között. Feliratkozni és a dossziét benyújtani július 27-én 12 óráig lehet. Az árverésen azok vehetnek részt, akik a határidőig benyújtják a részvételi dossziéjukat és licitálnak. Bővebb felvilágosítás naponta a székhelyen és a 0265-260-375 (25-ös mellék) telefonszámon vagy a www.locativmures.ro honlapon.